

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 45/46 (101/102).

10. novembril 1923 a.

III. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 800.—
 poole aastas . . . . . 400.—
 weerand aastas . . . . . 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.
 Awatud kell 1/9—1/3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 3000.—   1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2   "   1500.—   1/8   "   400.—
 1/3   "   1000.—   1/16   "   200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%o, tekstis 100%o kallim.
 Adressi muutmise 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543

Sisu: 1) Prof. Dr. Berendts, Omawalitsuste ettevõtted kui omawalitsuste tuluallikad. 2) M. Morrison, Poliitiline politsei Wene keiserrigis. 3) E. Dolf, Tshehoslowaakia omawalitsuse walimisseadus. 4) A. Liit, Kuriteod ja nende jälgimine. 5) Dr. jur. Schneickert, Halb käekiri ja selle järeldused. Telegrafeeritud käekiri. 6) H. Salaw, Moodne karistustäitmine. 7) Mitmesugust. 8) Küsimused ja kostmised. 9) Kuulutused.

Omawalitsuste ettevõtted kui omawalitsuste tuluallikad.

Prof. Dr. Berendts.

Kui meie praeguste riikide ja omawalitsuste (eriti linnade) eelarweid vaatleme ja neid endiste sunniliitude eelarwega aastaid 50—60 ehk weel 100 tagasi wõrdleme, siis torkab silma üks nähtus: ühes sissetulekutega maksudest (otsekohetest kui ka kaudsetest) käsikäes kaswawad ka kasud mitmesugustest riikliste ja omawalitsuste ettevõtetest.

Mitte ainult teooria, waid ka praktika on loobunud waremalt maksvast waatetest, eriti mis liberaalse individualismi ajajärgul maksew oli, nimelt, et riik kui ka omawalitsuste üksused kindlasti wäga halwad ettevõtjad ja peremehed on, ning et kasulikum ja soowitawam oleks nii ruttu kui wõimalik anda eraetwõtjate kätte kasutamiseks kõik riigi maad (wälja arwatud metsad), kaewandused ja muud tööstus-kaubanduslised ettevõtted, sest et need riigi kui ka omawalitsuste käes

olles täitsa kasutoomatult ehk äärmisel juhtumisel wäga wäikse kasuga töötawad; riik ja temale alluwad seltskondlised liidud, kasu suhtes, wõidaksid ainult selle tõttu, sest et eramaaomanikkude ja ettevõtjate käes olles, tooksid ettevõtted märksa suuremat tulu, ning looks ühes sellega uued rikkalikud maksude tuluallikad riigile. Kui isegi riik ehk kommunaal üksus niisugused ettevõtted kahjuga seda oma waranduse ära müüksid, siiski saaks nemad sajakordselt kasu, sest selletõttu laieneks eraetwõtete tegewusala ja piirid, ning tõuseks rahwa majandus, mis igasuguse ühiskonna majanduse alus.

Selle wäite tõenduseks, mis praegu üldiselt tunnustust leidis, toodi möödaläinud aastasadade ajaloolisi kogemusi ette, eriti merkantilismi ajajärgust temale omase monopolidega ning riikliste äri-liste ettevõtete. Peaaegu kuni möödu-

nud aastasaja 70 aastateni ei leidnud see arwamine wastuwaidlemist.

Riik loobus raudteede ehitamisest ja andis ära isegi oma poolt ehitatud raudteed ning sagedasti väga suurte kahjudega! Waja ainult mõelda Wenemaa poolt müüdnud Nikolaewi ja Peterburg—Warschawi raudtee liinide peale ning Austria poolt XIX aastasaja 50 aastate sees äramüüdnud raudteede peale; wõõrandati riigi maid, suluti tehaseid; riigi eeskujul talitasid ka omawalitsuste asutused. Wõõrandati kiires korras ühiskonna maid ning linna serwal asuwaid platse (näit. linnadele annetatud endiste kindluste maad) ja kui tehnika edu wõimaldas uude ettewõtete tekkimist, nagu raudteed, elektri tramwaid, walgustus nii gaasi kui elektri, telefonid j. n. e. siis jäid ühiskondlised walitsused enamasti passiwseteks pealtwaatajateks ning andsid heameelega kontsessioone eraettewõtjatele, kas üksikutele wõi kollektiiwidele, sageli väga kasulikkudel tingimustel ettewõtjatele, kuid väga rasketel ühiskonnale.

Üksikud ettewõtjad astusid seda harwemini asja etteotsa, mida suurem ja laialisem ettewõte oli ja nende asemele astu-

sid aktsia seltsid. Kuid see laialdane aktsia seltside osawõtt pani nende wastased, kes seltskonna kasude eest wäljas, mõtlema, sest ka aktsia seltside äriiline tegewus on rahwa majandus, ja ka siin ei awaldu ainult üksikute energia ning peremehelik silm. Ka anoniim peremees — aktsionääride kogu on sagedasti väga passiwne, kui nad ainult diwidentisid saawad, ning õiged peremehed on ikkagi juhatajad, direktorid ja palgalised teenijad. On siis anoniim-seltsi ja anoniim-seltskonna wahel wahe sedawõrd suur? Kuigi pikkamööda, kuid kindlalt hakkas waade ühiskonna majanduse peale muutuma. Endine absoluutselt eitaw waade wõeti tõsise kaalumise alla. Tõsi küll, et üks arwamine kujunes küsimuse objektiivse otsustamise juures tõkkeks: kas ei tähenda seltskondlise majanduslise tegewuse laienemine kaldumist sotsialismile? Aga „sotsialism“ oli 60—70 aastates XIX aastasajal hirmutiseks mitmele, kes meie aja keeruliste sotsiaalsete nähtuste kohta õiget seisukohta wõtta ei suutnud, tähelepanemata jättes, et iga riiklisel ning seltskondlisel tegewusel ei puudu ka teataw osa sotsialismi.

(Järgneb.)

Poliitiline politsei Wene keiserrigis.

M. Morrison.

(L õ p p.)

1905 a. üheks tundemärgiks oli suurewiisiline lõhkepommide walmistamiskohtade asutamine, asutati isegi koolid selle töö äraõppimiseks. Poisijõmpsikas, kellel taskus paarkümmend kopikat apteegist lõhkeainete ostmiseks, muretseb kestaks kilutoosi karbi ja wiskepomm walmineh tema käe all. Õige palju hükkus tapmise läbi mitmesuguseid politsei ametnikke, kes nii ehk teisiti partei tegelaste wiha alla sattunud.

Õige sagedad olid ka rööwimised, kuid neid nimetati süüta nimega eksproprieerimisteks, et näidata nagu oleks sarnane talitus kaelakohtulisest iseloomust puhas ja iseenesest aateline asi. Rööwimisi wõeti ette raha omandamiseks partei kassasse nii kroonu asutustesse, kui ka eraisikute juures, kõige rohkem aga riisuti kroonu wiinapoodes, arwates, et wiina kaudu saadud raha ülekõhtune ja teda sellepärast teiseks otstarbeks tuleb tarwitada. Eksproprieerimisteks tarwitati wähe arenenud otsekoheste waadetega noormehi, keda korda läks partei eesmärkide pühandusse uskuma panna ja kes oma tulise iseloomu

tõttu sündsad wägitükkidele, andunud rewolutsioonile, kes ei waadanud, mis saab seaduse kätte langedes temast endast. Raharööwimise otstarbel ettewõetud kallalekippumisi juhataks iseäraline komitee, kes koos seisis praegustest Wenemaa wõimumeestest ja kes asus wäljamaal. See komitee wõttis küll eksproprieerimistel saadud raha wastu ja tarwitas ära, kuid jäi alati ise warjule ning laskis wastata wäljakohtute ees eksproprieerimiste otsekoheheid toimepaneajaid endid*). Sellesama komitee kaudu tapeti 1906. a. talwel Eestimaa selleaegne mõisnikkude peamees, parun Budberg, kui see peale rendiwõtmist Welisel saadud rahaga Tallinna poole sõitis, kuid raha eksproprieerijad olid seda ilma parteile edasiandmata omakasuks ära tarwitanud.

Rahutuste mõõnamine ajas jahule ka poliitilise politsei ning nüüd hakkas käima iga mässulõõgi peale wastulõök. 1906. a. on sotsialistliste parteide purustamise aeg: kohalised komiteed arre-

*) Spiridowitsch: L'histoire du Bolschewisme.

teeritakse, osakonnad pillutakse laiali, ajakirjandus sulutakse, suuremate tegelaste peale mõistetakse kohut, vähemad peawad maalt lahkuma. Moskwa, Kroonlinna, Sweaborgi ning Krimmi wastuhakkamised surutakse weriselt maha. Enamlaste partei enda keskel tõuseb lõhe, hakatakse iseendid kritiseerima, uut taktikat otsima. Sünnib partei lõpulik lõhenemine enamlasteks ja vähemlasteks. Parteitegelased jõuawad otsusele, et Wenemaal partei häwineb, mõlemad tiwad on isekeskis riisus ning poliitiline politsei ei anna ööl ega päewal rahu, lagunemine oli näha igal pool. Seekord koliwad juhid Genfi, et siit kihutustööd jätkata, kuna Wenemaal jääwad harilikult tähtsusetu kaasaitajad informeerimise otsarbel. Ka Eesti sotsialistide juhid põgenewad wäljamaale ja siin elatakse mitmel pool walenimede all endale ülespidamist teenides. Mitmed enamlaste juhid astusid ise politsei teenistusse (Trotski Austrias) püüdes tülitsejaid partei mõlemad tiibu uue erakonna asutamiseks oma poole tõmmata.

Kuidas suutis aga sandarmeeria nii mõjukalt wälja astuda ja nii wägewaks saada? See on üks tumedatest lehekülgedest ja weel praegu waieldakse kas tema teguwiis sellel teel küllalt aus oli. Nimelt tarwitas poliitiline politsei agente enamlaste eneste keskelt; walmisoliijaid leidis alati rohkesti, ning ükski need wõisid anda kõige selgemaid ja õigemaid teateid. Agendid, ise politsei teenistusesse astudes, ei katkestanud oma tegewust parteis mitte, waid tegid seda weel julgemalt kui enne, lootes garanteeritud seisukoha peale politsei poolt ühelt ja partei usalduse peale teiselt poolt. Nii mõlema waenulise laagri wahel asudes lootsid nemad aina wõita.

Kõige kentsakam aga oli see, et mõlemad pooled, nii enamlaste juhid kui ka sandarmeerija kumbki wäga hästi teadsid, kellega neil agentides tegemist ja et wiimaste tegewus kahekülgne, kuid kumbki pool ei raatsinud neist lahti öelda. Sandarmiwalisustes harutati mitmel korral küsimust, kui kaua wõib ühiseid agente tarwitada, ning jõuti otsusele, et seda niikaua teha tuleb, kui see riigile ja seadusele kahjulik ei ole. Kuid ka siis ei suudetud ühistest agentidest lahti öelda, kui see kardetaw mäng ka peaminister Stolõpini tapmise agendi Bogrowi poolt 1911. a. Kiiewi ooperi-majas kaasa tõi.

Peale enamlaste töötasid ka mitmed teised wõitlusparteid (sots.-rewol., Bund), kelle arwele tuleb panna poliitiliste ametnikkude hulgalist tapmist. Nende järelwalweks oli töö üksikasjaliselt

ametnikkude wahel ära jaotud, millega wõimalus oli parteide arenemiskäiku järkjärgult silmas pidada ja seda kontrolleerida.

Wiimastel aastatel satub sandarmeeria ikka enam ja enam wastollu seltskonnaga, kui monarhistlise mõttewiisi kaitsja, rääkimata juba wõistlusest sotsialismi wastu. Seda sügawam oli see lõhe piirimaadel, kus poliitilised woolud suuremalt jaolt kõik wabariikluse orientatsiooniga. Ja et wiimaste aastakümnete jooksul rohkesti wenestamise tööd tehtud, kätt kohaliste rahwusliste eraomanduste wastu wälja sirutatud, oli waen ja kibedus seda suurem. Sellele järgnewat wenestuse poliitika arwustust loeti oppositsiooniks riigiwõimu wastu ja seltskonna ja seltside tegewust hakati terawalt silmas pidama, kontrollerima, sellest Peterburgi teatama ja teda raamidesse suruma. Seda kontrolli pidas aga seltskond ärateenimata kahtlustamiseks, ei sallinud järelluuramist ning pidas sandarmeeria waheseisemist alandawaks. Wenemaa soowisid piirimaade lõpuliikku ümberrahwustamist, kuid tundes Wene purustawat iseloomu, ei soowinud end Wene saatusega siduda. Nii läheb olek aasta aastalt umbsemaks ja tundub, et kõik liigub lõpu poole.

Ilmasõda saab sandarmeeria lõpujärguks, ta langeb ühes keiserriigiga. Oigugi, et ilmasõjale otsitud palju põhjuseid, tunti ometi ära, et see üks panslawismuse etteewõtetest, kuhu kõik piirimaad neile wõõrale wankrile ette rakendati. Sellepärast kuuldus siit ja sealt hääli, mis sõjale kaasa ei tundnud; kuid sest oli ka küllalt, et kedagi waenulikkuses süüdistada ja teda maalt wälja saata. Sarnasel alusel üleswõetud süüdistuste hulgas on nii kentsakaid, nagu näiks sõja algamisega terve mõistus üldse kaduma läinud olewat. Kahjuks on aktid sandarmiwalisuste purustamisega 1. märtsil 1917. a. ära häwitatud. Niisama saadeti Siberisse ajutisele asumisele Läänemeremaadelt üle 100 waimuliku, s. o enam kui üks kolmandik, mis igalpool wäga halwa mõju järele jättis.

Riigipöördega 1917. a. pääsesid mõjule poliitilise politsei otsekohesed wastased, kes sandarmeeria käes aastate jooksul kimbutada olnud ja sellepärast on tagakiusamine poliitilise politsei wastu iseäranis suur ja tema langemine loetakse algusest peale wastuwaidlematuks. Kaitset ei leidnud poliitiline politsei riigipöörde järele kusagilt poolt ja tema wastu sihi tegusid, mille üle raske õiglast otsust anda.

Tshehoslowaakia omawalitsuse walimisseadus.

Omawalitsuse asjade peawalitsuse juhataja E. Dolf.

(W. „E. P.“ nr. 42 — järg.)

Walimiste tagajärgebe kindlasti määramisest ja awaldamisest.

Pärast walimiste lõppu jääwad walimise ruumi peale komisjoni liikmete, järewalwe asutuste esitaja ja abijõudude ainult weel walijate gruppide usaldusmehed. Walimiskomisjon wõtab walimiskasti ümbritud walimisfedelitega, loeb nad üle ja mõrdleb ümbrikute arwu walijate nimekirjades tehtud märkustega. Siis eraldab ta tühjaks tunnistatud fedelid wälja, jaotab walimise fedelid walijate gruppide järele ära ja teeb walimiste tagajärjed kindlaks.

Üksikute walijate gruppide terme kandidaatide nimetirja sajuks loetakse ka need fedelid, millede üksete kandidaatide nimed kustutatud wõi muudetud on.

Tühjaks tunnistatakse fedelid:

- 1) kui nad kogukonna walitjuse poolt walijatele kätte saadetud fedelitest trüki poolest lahku lähemad;
- 2) kui kõik nimed kandidaatide nimekirjal wõi terme kandidaatide nimekirja kustutatud on;
- 3) kui ühes ümbrikus mitu kandidaatide nimekirja mitmest walijate grupist on, on kõik hääled selles ümbrikus tühjaks tunnistatud; on ühes ümbrikus mitu kandidaatide nimekirja ühest walijate grupist, siis loetakse nad kõik üheks hääleks;
- 4) kui nad kandidaatide nimekirja sisaldawad, mis mitte seaduslikus korras makswaks ei ole tunnistatud.

Selle järele määrab komisjon iga walijate grupi kohta äraantud hääle alusel kohtade arwu ära, ja nimelt sel wiisil, et ta kõigepealt walimise jagaja kindlasti teeb.

Kõikide gruppide kohta makswaks tunnistatud hääle kogusumma jagatakse ühe liikme wõrra suurendatud wolikogu kohtade arwuga; jagamisest saadud arw ülespoole terme arwu wõrra suurendatud, on walimise jagaja.

Iga kandidaatide nimekirjale antud hääle arw jagatakse walimise jagajaga, mille järele walimise komisjon igale grupile niipalju kohti määrab, kui mitu korda walimise jagaja grupile antud hääle arwuse mahus.

Ühendatud gruppide kandidaatide nimekirjad loetakse eraldi kofku, kohtade määramisel aga arwatakse nad üheks nimekirjaks ja kohtade arw määratakse neile ühtlasi.

Näitus 1.

Walimisele kuuluwad 15 wolikogu liiget. Ära on antud 920 häält. Sellest on saanud:

grupe A	478 h.
„ B	244 „
„ C	198 „

Kofku 920 h.

Walimise jagaja on . . . . .
920 (ära antud hääle arw) jagatud 16-ga (=15+1, j. o. walitawate wolikogu liigete arw suurendatud ühe wõrra), sellega;

$$920:16=57\frac{8}{16}$$

Ülespoole terme arwu wõrra suurendatud arw on 58, sellega tuleb see arw walimise jagajaks lugeda.

Kohti saamad:

grupe A 478:58=8	kohta, üle jääwad 14 häält,
„ B 244:58=4	„ „ „ 12 „
„ C 198:58=3	„ „ „ 27 „

Üldine kohtade arw 16,

sellega tarwilik arw walitud.

Näitus 2.

Walida tuleb 24 wolikogu liiget. Ära on antud 1890 häält; sellest saib:

grupe A	628 h.
„ B	553 „
„ C	491 „
„ D	218 „

Kofku 1890 h.

Grupe C ja D on oma kandidaatide nimekirjad ühendanud.

Walimise jagaja on . . . . . 1890:25 (j. o. 24+1)=75⁶⁰/₂₅, ülespoole suurendatud arw 76, sellega walimise jagaja 76.

Kohti saamad:

grupe A 628:76=8	kohta, üle jääwad 20 häält,
„ B 553:76=7	„ „ „ 21 „
grupe C ja D	
loftu 709:76=9	„ „ „ 25 „

Märkus. Peaks jagamisel saadud arw ilma murbudeta olema, näit.: 1800:25=72, siis oleks walimise jagaja järgmine suurem arw, nimelt 73.

Ei ole ülemaltähendatud korras võimalik kõiki kohti ära määrata, siis antakse ülejäänud kohad järelkorras nendele gruppidele, kellel jagamisel kõige suurem hääle ülejääk oli.

On hääle ülejääk mitme grupi juures ühesuurune, siis saab kohta see grupp, kes walimisel rohkem hääli sai; ühesuuruse hääle arwu juures otustab liis.

Kandidaatide nimekirja, mis vähem hääli sai, kui walimise jagaja, ei saa wolikogus ühugi kohta; see lihendus ei ole maksen nende üksikute nimekirjade kohta, mis ühinenud on.

On hääle arwu jagamisel walimise jagaja kohtade arw ühe kohta wõrra suuremaks muutunud, kui wolikogus üldse kohti on, siis wõetakse üleliigne koht sellest grupilt ära, kellel jagamisel tekitatud hääle ülejääk kõige väiksem on; ühejuguise hääle ülejää-

gi juures aga sellelt grupilt, kellel walimistel wähem häält oli. Ühesuguse hääle arwu juures otustab liitl.

Ka siin loetakse ühendatud nimetirjad ühels grupiks.

Pärast seda, kui komisjon lõi, lohad walijate gruppide wahel kindlaks on määranud, asub ta kohtade jagamisele ühendatud gruppide wahel. Komisjon talitab siin ülemal äratähendatud põhimõtete järele.

Näitus 1.

Grupp C ja D, kes walimistel ühinenud, said kokku 709 häält ja 9 kohta. Grupp C sai 491 häält ja grupp D 218 häält.

Walimise jagaja arvatakse wälja:

709 (hääle kogusumma):10 (s. o. 9 kohta+1)=70⁹/₁₀, järgmine kõrgem arv on 71, walimise jagaja sellega 71.

Kohti saavad:

grupp C . . . . . 491:71=6 kohta,

" D . . . . . 218:71=3 "

Näitus 2.

Grupp D ja E said ühinedes kokku 456 häält ja 5 kohta. Hääli said grupp D 380 h. ja grupp E 76 h.

Walimise jagaja on . . . 456:8 (s. o. 4+1)=76, järgmine kõrgem terve arv on 77, nii siis walimise jagaja 77.

Kohtade jagamine sünnib järgmiselt:

grupp D 380:77=4 kohta, üle jääwad 72 häält.

" E 76:77=0 " " " " 76 "

Grupp D on 4 kohta, viies koht aga jääb grupp E-ale, sest et tema hääle ülejäät suurem on kui grupp D, hoolimata sellest, et tema hääle arv walimise jagajast vähem on.

Toimetatakse walimisi wõrdlewa enamuse põhimõtete järele, siis loetakse walitaks selle walijate grupi kandidaadid, kes kõige suurema häälteenamuse saanud.¹⁾

Üksikute walijate gruppidest loetakse wolikogu liikmeteks walitaks kandidaadid selles järjekorras, nagu nad nimetirja üles on wõetud. Nimetirjas üleswõetud üksikute jääwad need, kes mitte wolikogusse walitud ei saa, wolinikkude kandidaatideks sellesamas järjekorras, nagu nad nimetirjas seisawad.

On walimise sedelil rõhkem nimesid, kui seadus seda lubab, siis jääwad ülekõrgsed nimed arwesse wõtmata.

Mis ülemal wolinikkude ja kandidaatide kohta delud, on mawew nii siis, kui walimisi proportsionaalse walimise süsteemi järele toimetatakse kui ta sel korral, kui walimised wõrdlewa enamuse põhimõtte alusel ette wõetakse.

¹⁾ Walitud on selle grupi kandidaadid, kes kõige rõhkem hääli saanud; otust ei anna sellega siis mitte üle poole hääle enamust. Hääli anti näit. 153 ära, grupp A sai 50, grupp B 42 ja grupp C 41 häält. Walitud on grupp A kandidaadid, kuigi nad wähem kui pool äraantud häälest said.

Pärast wolinikkude ja nende kandidaatide kindlaks määramist, kantakse nende nimed protokollis ja antakse walimise tagajärgedest awalikult teada.

Teadaandes peab ka ära tähendatud olema, misjuga aja jooksul, kus ja kuidas walimiste wastu wastuwaidlusi võib tõsta.

Walimistes ja selle tagajärge wäljaarwamisesse puutuw protokoll saadetakse järewalwe asutusele; walimise sedelid, walimise kaardid ja ümbrikud pitseerib walimiskomisjon kinni ja annab nad omawalituse asutusele hoiule; järewalwe asutusele esitatakse nad ainult siis, kui walimiste kohta waidlust on tõstetud.

Peetakse walimisi mitmes walimise ruumis, siis on kohalikkude walimiskomisjonide ülesanne ainult walimise tähtu juhtida, pärast walimiste lõppu walimisjedelid läbi waadata ja üksikute gruppide kohta hääled kokku wõtta. Kõik muud toimetused on leifikomisjoni asi, kellele walimise aktid pitseeritud edasi anda tulewad.

Kontrolleerimise ja wastuwaidlemise korras.

Järewalwe asutusel on ülesandeks kontrolleerida, kas mitte isikuid walitud ei ole, keda walida ei või. On see sündinud, siis peab ta ühe kuu jooksul, walimise protokollit kätte saamise päewast arwates, sarnase isiku walimised lõpulistult tühjaks tunnistama ja otustama, kes wiimase asemel walitaks tuleb lugeda. Selle otuse on kogunna walitaks kohustatud awalikult teada andma.¹⁾

Walimiste wastu võib kaebust²⁾ tõsta ainult see, kellel kogunnas walimise õigus.³⁾ Kaebust sisse anda võib kahelja päewa jooksul, arwates järgmisest päewast peale walimiste tagajärge teadaandmise, kaebused antakse kirjalikult⁴⁾ kogunna walitusele.

¹⁾ Seadus teeb walimise tagajärge kontrolleerimise järewalwe asutusele kohuseks; järewalwe asutuseks on käesolewal korral esimese astme poliitiline ametiasutus. Kontrolleerimise kohustus lasub tema peal ametikohusena, ilma et ta walijate poolt tõstetud kaebustega seotud oleks.

²⁾ Kaebuses walimiste wastu võib ka kaebust üksikute isikute walimise kohta tõsta, keda õigus walida ei olnud. Nende kaebuste üle otustamine kuulub ainult teise astme poliitilise ametiasutuse wõimkonda.

³⁾ Walijal, kes walimiste wastu kaebust tõstab, on õigus kaebust ka jälle tagasi wõtta. Rinnitawad walijate grupid, et kaebused nende nõusolemisel ehk nende tahmise wastu sisse on antud, siis ei ole sellel asjaolul järewalwe asutusele kaebuste otustamisel mingit tähtsust.

Tagasiwõetud kaebuste üle ei ole järewalwe asutus mitte kohustatud otust tegema.

⁴⁾ Kaebus peab sedawõrd selgelt ja üksikasjaliselt põhjendatud olema, et kindel alus oleks otustamiseks, kas ettetulnud puudused walimiste lõpulistude tagajärge peale oma mõju wõiksid awaldada.

Kaebtused tulevad hiljemalt kolme päeva jooksul ühes valimise aktidega järelevalve asutusele saata.

Kaebtuste üle otjustab teise astme poliitiline ametiafutus.

Kui kaebtuste üle otjustaja afutus walimiste toimetuses niijugused puudused ilmiks toob, mis walimiste tagajärge peale mõju wõiwad awaldada, iseäranis kui ta kindlaks teeb, et walimiste wabaduse,

puhtuse ja saladuse wastu¹⁾ tõhijelt eksitud on, siis tunnistab ta kas terwed walimised wõi wastawa oja²⁾ nendest tühjaks ja kirjutab uued walimised ette, sõhklasi nende walimiste tähtpäewa ära määrates.

Leiab ta aga, et ainult walimiste tagajärge wäljaarwamisel eksitud on, siis parandab ta ise selle wäe ära ja lasseb sellest kogukonna walitjuse kaudu awalkult teada anda. (Järgneb.)

Kuriteod ja nende jälgimine.

A. Liit.

Eelseiswa pealkirja all kawatsen awaldada rea täiesti sündinud kuritegude kirjeldusi, millised kuuluwad meie kõige lähemasse minewikku. Kirjelduste otstarb oleks kahesugune: ühest küljest iseloomustada meie kuritegelist ilma, niipalju kui tema näoilme selgunud politseiliste juurdliste walgustusel; selle kõrwal aga, ja seda pean mina tähtsamakski, leidub samades kirjeldustes palju õpetlikka näpunäiteid tegelikule politseinikule. Selles mõttes oleksid järgnewad kirjeldused õieti täienduseks minu loengutele jälgimise tehnika üle politseiametnikkude kursustel, täites teatawa määrani jälgimise tehnika eriosa aset, milleni kursustel kasina aja tõttu ei jõudnud minna.

I. Mõrtsukatööd.

Kotti topitud laip Tartus.

1. mail 1921 a. kella 6 ajal hommikul leiti Tartus, Aleksandri tän. nr. 110 maja kohal tänawale mahajäetud kott, mille läheduses tundus halba haisu. Kotti awades selgus, et haisu sünnitajaks oli umbes 50 a. meesterahwa laip, mis kinninõõritud olekus kotti oli topitud.

Krim.-politsei asus asja selgitamisele.

Laiba ülewaatus andis kasinaid andmeid: temal leidusid peas mitu haawa, millised arstide arwamise järele löödud nüri riistaga; laiba lagunemise märkide järele wõis arwata, et tapmine umbes 3—4 päewa tagasi toime pandud. Laiba juures puudusid igasugused isikut tõendawad dokumendid. Kott, milles laip leiti, oli harilik suhkru kott. Et laip politseile näo järele tundmata oli, seati ta publikumile vaatamiseks wälja. Mõne päewa pärast tundiski keegi waatamaskäijatest temas ära Kiwi tän. elutsenud Mihkel L-li.

Teadete kogumisel selgus, et Mihkel L. kauples wana kraamiga; päiwiti, hommikust kuni lõunani, kaubitses ta turul, kuna peale lõunat mööda linnaringi käis kraami üles ostmas. Teda tunti kui äärmiselt ihnsat inimest ja arwati temal palju raha olewat. 28. aprillil läinud ta peale lõunat kella 3 ajal oma korterist wälja, mis ajast ta ka kadunuks jäänud.

Esialgsete andmete järele langes mõrtsukatöö kahtlus kellegi W. peale, kes ise ka tööpoolest

kahtlasi seletusi andis. Kuid kõige hoolsama juurdlemise peale waatamata ei wõidud tema lõpulikuks süüdistamiseks ometi tõendusid leida. See asjaolu sundis politseid jälgimist teises sihis jatkama.

Surnukeha raskust arwesse wõttes paistis tõenäolisena, et ta woorimehega leikukohale oli toimetatud. Sellepärast pandi toime kaudne järelkuulamine Tartu woorimeeste keskel, mille tagajärjel juba järgmisel päewal leidus woorimees, kes seletas, et õösel wastu 1. maid kella ½12 ajal tellinud kaks wiisaka wälimusega noortmeest teda Katarina tän. maja nr. 2 juure sõita. Noored mehed läinud sisse, teda oodata lastes. Umbes poole tunni pärast hüüdnud samad noored mehed teda Katarina ja Tähe tän. nurgalt, mis esimesest peatuskohast umbes 20 sammu eemal seisab. Sinna sõites tõstnud noored mehed suure paki troskasse, istunud ise peale ja lasknud teda läbi mitmete põiktänawate Aleksandri tän. sõita. Maja nr. 10 kohal läinud noored mehed maha, pakki kaasa wõttes ja lasknud woorimehe wabaks. Woorimees lisab juure oma seletusele, et ta sõitjaid üldse lähemalt tähele ei pannud, mis omast kohast ka pimedada aja tõttu arusaadaw.

¹⁾ Walimiste puhtuse, wabaduse ja saladuse küsimus ei tule mitte järelekaalumisele, kui tal walimiste tagajärge peale mõju ei wõinud olla.

Walimiste wabadus oleks rikitud, kui abinõud tarwitusele oleks wõetud wõi asjaolub mõjule oleks pääsenud, mis walijat sündinud oleks kas tema tahtmise wastu walimiseft eemale jääma, wõi walimiseft küll oja wõtma, kuid mitte nii walima kui seda talle ta südametunnistus kähib.

Ainult oletuseft, nagu oleks walijate peale ähwardustega mõjutud, nii et nad oma waba tahtmist teostada ei saanud, on wähe selleks, et walimise wabadust hädaohtlikult tunnistada.

²⁾ Seadus kirjutab ette, et ainult see oja walimiste toimetuseft tõrwalbada tuleb, mis eneses otsehojeseid wõi laudseid puudusid sisaldawad, kuna muudes korraltkult läbi wiidud ojaades walimiseft puutumata peawad jääma.

Saadud andmete tõttu wõeti Katariina tän. nr. 2 ja lähemate majade elanikud tähelepanu alla. Kuid kogutud teadete põhjal ei wõidud ühtegi nendest seesuguses julmis mõrtsukatöös kahtlustada. Selle kõrwal selgus aga, et majas nr. 2 on waremalt elanud keegi noormees Kristjan P., kelle pool tihti kõiksugu noormehi koos käinud. P. järele korraldati jalamaid salajane luure. Mõne päewa pärast märgati teda õhtul Tähe tän. nr. 62 sisse minewat. Selgus, et ta oli wiibinud korteris nr. 17. Selles korteris oli waremalt elanud keegi 26-aastane Gustaw L., keda aga mai kuu algusest saadik majas enam näha pole olnud. Politsei poolt wõeti korter nr. 17 walwe alla ja kui korteriomaniik kahe päewa jooksul ikka weel nähtawale ei ilmunud, awati uks ja pandi korteris järelwaatus toime. See andis üllatawaid tagajärgi. Pealiskaudsel waatamisel ei olnud korteris küll midagi iseäralist leida, kuid lähemal silmitsemisel wõis põrandal märgata ärapestud weriplekke. Edasi leiti puudulikult kõrwaldatud weriplekke weel seinapaberitel ja laua jalgade küljes. Toas olewas tühjas riietekapis tundus rõrka laiba lõhna. Lähemal järelwaatusel leiti ka kapi sisemise seina küljes suurem ärapestud wereplekk, mis asus kõrguses, kuhu ulatab inimese pea istudes. Samuti leidusid were märgid ka põranda harja harjades. Tähe tän. nr. 62 maja asub poolpõigiti Katariina tän. wastas ja wiimaselt on wõimalik ilma suurema waewata Tähe tän. peaseda.

Saadud andmed lasid oletada, et Mihkel L. tapmine korteris nr. 17 toime pandi.

Ülekuulatud Kristjan P. seletas, et korter nr. 17 omanik Gustaw L. olla mai kuu algul Tallinna sõitnud ja korteri wõtmed tema kätte annud. Mihkel L. tapmisest ei teadnud ta midagi seletada.

Gustaw L. tabati Tallinnas, kus ta wahepeal ühes leiwatehases tööd oli leidnud. Ta ei salganud oma süüd. Tema ülestunnistamise järele sündinud tapmine järgmiselt: pidades Mihkel L-i rikkaks meheks, kellel alati palju raha kaasas, otsustanud ta teda ära tappa rõõwimise otstarbel. 28. apr. kohanud ta oma ohwrit linnas ja kutsunud teda mõnesuguse kraami müümise ettekäände all oma korterisse. Korteri wiibides haaranud tema parajal silmapilgul kahe naela raskuse haamri ja löönud sellega Mihkel L-le kaks korda pähe, mille peale see hääletult maha langenud. Siis wõtnud ta woodi pealt waiba ja seda ohwri ümber pea mässides tagunud ta wiimasele weel senikaua haamriga pähe, kuni see enam mingisuguseid elumärke ei awaldanud. Ohwri taskutest leidnud ta kõigest 8000 m. raha ja hõbedast taskukella. Neid kaasa wõttes jätnud ta ohwri sinna paika ja läinud linna lõbutsema. Tagasi tulnud ta kella 11 ajal öösel ja heitnud woodisse magama. Järgmisel hommikul

ostnud ta poest suure suhkrukoti ja tüki nõõri, sidunud laiba kerra ja toppinud kotti. Kotti asetanud ta riietekappi. Oma werised riided põletanud ta ahjus ära. 30. apr. õhtul hilja kohanud ta linnas oma tuttawat Oskar K-d, keda palunud aidata oma korterist ühte pakki ära wiia. Järgnew sündmustik selgus juba woormehe seletustest.

Teadete kogumist woormeeste hulgas tuleb õnnelikult leitud wõtteks pidada. Samuti otstarbekohane oleks olnud teateid koguda koloniaalkauplustest, kas keegi wiimastel päewadel tühja suhkrukotti ei ole ostnud, millest jälgimisaruanne käesolewal juhtumisel waikib. Kiitwalt peab nimetama weel otstarbekohaselt korraldatud luuret kahtlase raiooni üle ja tähepanelikult toimetatud korter nr. 17 järelwaatus.

R ö w m ö r t s u k a t ö ö W a n a - A n t s l a s .

23. weebr. 1922 a. hommikul walge tulekul leiti Wõrumaal, Wana-Antsla wallas K. talu maa peal kohaliku lihunikuga, 53-aastase Gustaw L., laip.

Toimepandud kuriteopaiga waatus andis järgmised andmed: Gustaw L. laip lamas külawahe tee ääres, mis wiib Antsla jaama, lumes, 700 sammu K. talu hoonetest ja umbes 8 wersta jaamast eemal. Laiba leiukoht on ümbritsetud õrda põõsastikuga; öösel möllanud lumetuisu tõttu on jäljed ümberringi ummistunud, kuid siiski wõib weel märgata laiba läheduses kahe inimese jälgede kohti. Laip lamab kummuli olekus, pea metsa poole pöördud, jalad tee poole, wiimased ree jalaste jälgedest kõigest 6 tolli kauguses. Laip on paljajalu. Arstline ülewaatus leiab laibal peas kuulahaawa: kuul on kukla tagant suure ja wäikese aju ühinemise kohast sisse tunginud, haawa äär tuntawalt kõrwenud. Asjatundjate arwamise järele wõib seesugune haaw tekkinud olla õige lühikese maa pealt lastes — umbes 1—1½ jala kaugusest. Peale selle leidub pahemast kõrwest weidike kõrgemal 5×6 sm. suurune haaw ühes pealuu purustamisega, milline löödud kõwa, nüri asjaga. Puudub rahatask.

Teadete kogumisel selgub: Gustaw L. on 22. weebr. terve päewa Antsla jaamas loomi wagnitisse laadinud ja õhtul widewiku ajal oma hobusega jaamast K. tallu sõitnud sealt waremalt kaubeldud looma järele. Tal on jalas olnud wilt-saapad ja kalossid. Ka wõis tal umbes 30.000 Em. raha ühes olla. K. tallu jõudnud L. umbes kella 7 ajal. Et talu peremees Peeter. L. sel ajal weskil wiibinud, wiitnud Gustaw L. talutoas majarahwaga juttu westes aega. Peremehga asju õiendades sõitnud L. umbes tunni aja pärast talust ära. Samal ajal on aga K. talus käinud keegi tundmata umbes 17—18 aastane noormees ja sulase käest peremehe järele pärinud.

Sulane seletanud, et peremeest kodus ei olegwat, küll aga wiibiwat elutoas keegi lihunik, kes ka peremehe tulekut ootawat. Selle peale on wõõras noormees ilma tuppa astumata jälle ära läinud, tee peale, kust hiljem L. laip leiti. Edasi on keegi ümbruskonna elanikkudest samal õhtul umbes kella 9 ajal näinud kahte noortmeest hobusega Tsooru mõisa poole kihurawat. Samal ööl kella 3 ajal toonud keegi 17 a. noormees Wiktor S. Wana-Laitsna walda Jaan P. juure (45—50 wersta Antslast) ühe hobuse ühes reega ja palunud P-d hobust seni oma juures pidada, kuni omanik, keegi P-le tuntud Rõuge mees, talle järele tuleb. Umbes kahe tunni pärast ilmunud ka P. juure keegi umbes 23 a. noormees ja tahtis oma kaaslane poolt toodud hobust kätte. Et P-le asi kahtlasena paistnud, nõudnud ta noorelt mehelt, kes talle täiesti tundmata olnud, isikutunnistust ja hobusepassi, mida aga tundmata tegemast keeldunud ja selle järele jalgsi minekut teinud. Hommikul leidnud P. ree küljest were märkisid.

P. juure toodud hobune ja regi näidati tapetu omakstele ette, kes neis tapetult rööwitud hobuse ja sõiduriista ära tundsid.

Seega oldi ühele mõrtsukatööst osawõtjale, Wiktor S.-le, jälgile saadud. Tema on pärit piiriäärsest Lätimaalt ja selgus, et tal korda oli läinud üle piiri minna. Tema tundemärgid läksid ühte noormehet omadega, kes 22. weebr. õhtul K. talus peremeest järelepärimas käis, sel ajal, kui Gustaw L. talu toas wiibis.

Weidi hiljem selgus ka S. kaaslane. See oli Linnamäe wallast pärit 25-aastane Julius L. Ka temal läks korda kohe peale kuriteo toimimist Lätimaale põgeneda. Rööwitud wildid ja kalossid

oli ta oma sugulase August L. juure wiinud, kust need kätte saadi.

Mõni päew hiljem tabati Wõru krim.-politsei ametnikkude poolt Läti piiriwalwe kaasabil Wiktor S. ja anti 8. märtsil meie politseile ametlikult üle. S. tunnistas ülekuulamisele L. tapmise loo puhtsüdamiselt üles. Lihunik L. tapmise pannud nemad Julius L.-ga kahekesi toime. Tapetu olnud neile juba waremalt tuttav, nad on Walgas wiimasega mitu korda kõrtsus üheskoos purjutanud, kus juures Gustaw L. alati oma rikkusega kiidelnud. Teada saades, et L. 22. weebr. Antsla jaamast loomi ära saadab, otsustanud nad teda ära tappa ja tema raha ära rööwida. Kuuldes, et L. õhtul K. talusse sõidab, waritsenud nad teda tee ääres. S. käinud K. talus sees ja kõnelenud talu sulasega. Kui L. talust ära sõitnud, teinud nemad teed mööda minekut ja kui L. nende kohale jõudnud, palunud nad neid edasi sõidutada. Et nad waremalt tuttawad olnud, täitnud L. pahaaimamata nende soowi. S. istunud L. kõrwale ree peale, kuna Julius L. ree jalaste peale asunud. Wähe maad sedawiisi edasi sõites lasknud Julius L. „Nagan“ rewolwrist Gustaw L.-le paugu seljatagant pähe ja lõõnud pärast seda weel ühe hoobi rewolwri päraga, mille peale L. surnult kokku langenud. Siis otsinud nad ohwri taskud läbi, wõtnud raha ja wäärt asjad ning surnu jalast wiltsaapad ühes kalosside ja sokkidega kaasa, weeretanud laiba reelt maha ja sõitnud kiiresti edasi. Nad kawatsenud otsekohe Lätimaale sõita, kuid pole üle piiri pääsenud, mille tõttu S. hobuse oma tuttawa Jaan P. juure wiinud.

Läti politsei jõudis aprillikuul ka Julius L. jälgile, kuid kinniwõtmise juures lasi ta enesele kuuli pähe. (Järgneb.)

Halb käekiri ja selle järelused.

Dr. jur. H. Schneickert, Berliinis.

Halb käekiri, s. t. käekiri, millist wõimata lugeda ehk milline waewalt loetaw, wõib enesega kahel juhtumisel kahju kaasa tuua dokumentide, allkirjade ja arsti rohutähtede juures.

On tõsiasi, et inimene kes wäga palju ja ruttu kirjutab, oma käekirja pika peale sedawõrd ära rikub, nii et see waewalt loetaw on mitte üksnes teistele, waid kirjutajale enesele. Teatawasti on allkirjad ametasutustest wäljaantud dokumentide, teadaannete ja ringkirjade peal, samuti ka ärilistes kirjawahetustes, suuremalt jaolt nii arusaamatult kirjutatud, nõnda et isegi kirjaasjatundjal neid wõimata lugeda. Kui aga ühel ajal kirjas ärinimetus ehk tempel wastawa nimega trükikirjas kordub, saab muidugi kahju ära hoitud.

Isik, kes suuremas äriettewõttes hulgalisi all-

kirju peab andma, ei wõi arusaadawalt nõuetawa rutulise tööde täitmise juures selget allkirja anda, see jääb wõõrale wastuwõtjale arusaamatuks. Mõned lähewad oma hoolimatusega nii kaugele, et annawad allkirju, millistel sugugi sarnadust ei ole õieti kirjutatud nimega; nad unustawad seal juures, et sarnaseid allkirju palju kergem wõltsida, kui selgesti kirjutatud. Neil puudub tihti pärast wõimalus oma ja wõltsitud allkirja wahel wahet teha, nii et isegi ehtsad allkirjad wastase poolt tagajärjerikkalt waidluse alla tulewad; sest mitte igal juhtumisel et wõi kirja asjatundja allkirjade kohta, mis tublisti lühendatult ja rutuga kirjutatud, selget otsust anda. On aga suur eksitus, kui uskuda, et rutuga kirjutatud käekiri palju raskem on järele teha. Sellepärast on tingimata tarwilik,

et igauks oma huwide kaitseks selgesti, kui mitte just kalligraafiliselt, ning ladusalt kirjutatud nime kirjutamisega ära harjuks, mis arusaadawalt ainult enesekaswatamise teel wõimalik.

Olgu siin näituseks toodud järgmine juhtumine. Mitme aasta eest oli Frankfurdi pangaomanik notaariusele ülesandeks teinud weksli protesteerimise. Wexlimääruse art. 88 järele walmistatud weksli „sõna-sõnalises ära kirjas“ oli girantide all kirjad walesti edasi annud, nõnda et süüalune akseptant (weksli wastuwõtja) ettekäände all, et weksli protest maksuwüseta olewat, sest see sisaldawat sootu teised nimed ja selle tõttu tulewat protesteerijalt notaariusest, kes girantide nimel walesti üles annud, kahjutasu nõuda.

Et nüüd selgusele jõuda, kas tõesti notaarius on wekslil tähendatud nimed walesti ära kirjutatud, sai kohtu poolt girantide poolt ülestähendatud elukohtade järele järelepärimisi toimetatud, kus järgmist selgus:

Notaariuse poolt olid 8 gi- kuna tegelikult randi nimed järgmiselt tä- nende nimed olid: hendatud:

1) Rihard Schulz	Max Senius
2) Wisting & Ko.	Wistinghausen
3) Kneisel	Kulisch
4) Wring	Lorenz
5) Rost	Koch
6) Blochmann	H. Wendemann
7) Wimmer	Schmidt
8) Schmidt	Ulrich

Nagu sellest tõenduselt näha oli protestidokument weksli seaduse art. 88 põhjal maksuwüseta ja kaebaja palwe lükati tagasi.

Tihti on kuulda ka arusaamatustest, mis tekiwad arstliste retseptide pealt ära kirjutamise juures, millel mõnikord isegi rasked tagajärjed. Olgu siin kohal ette toodud juhtumine, millega Berliini kohtul tuli mõne aasta eest tegemist teha. Arst kirjutab ühele kaupmehele, kes furunkulosi all kannatas, sissewõtmiseks teatud rohtu „Furunculin“. Retseptis oli arst wale kirjutusiwiisi „Furunculin“ tarwitanud ja seda wäga segaselt kirjutatud. Apteeker luges seda aga „Formalini“ pähe ja kui „wälistpidiselt“ tarwitatawat arstirohtu ettekirjutuse järele walmistanud. Haige ei pannud rõhku rohusedeli peale selgesti kirjutatud pealkirja peale „wälistpidine“ ja tarwitas seda rohtu siiski arsti suusõnalise juhutuse järele sissewõtmiseks ja tundis peagi selle halba mõju, nii et tuli wastuabinõuna lubjawett tarwitusele wõtta. Haige andis kaebtuse kohtusse süüaluse wastutusele wõtmiseks terwise rikkumise pärast ja tahtis weel kahjutasu nõudmise mitmetuhanda marga suuruses sisse anda.

Wannutatud meeste kohus mõistis kaebaluse õigeks, sest et tema süüta oli. Kui asi teises instantsis harutusele tuli, wõeti apteeker siiski wastutusele apteekri tegewuse määruse § 33 üleatsumise eest, mis ühenduses terwise wigastamisega.

Selle määruse järele ei oleks tohtinud segaselt kirjutatud arsti ettekirjutust ilma wastawa arsti seletusega walmistada.

Need kaks näited tegelikust elust peaks meile selget pilti andma segase käekirja hädaohlikkusest ja iga ühte kohustama selle eest hoolt kanda, et käekiri oleks selge ja loetaw, ka allkirjade juures.

Telegraferitud käekiri.

Dr. jur. H. Schneickert, Berliinis.

Teleautograafia, s. t. käekirjade, joonistuste, sõrmejälgede ja t. loomutruult edasiandmine elektriwoolu abil telegraafiühenduste teel, samuti ka traadita elektriwoolu lainete teel, probleem leidis juba aastate eest lahendamist. Olgu siin kohal ainult tähelepanu juhitud professor Korn (Berliinist), Cerabotani ja Francesko De Bernochi (Itaaliast) ülesleiduste peale. Nagu hiljuti teatati on Prantsuse postiwaliitsus otsustanud katseks ka teleautograafilise sisuga saadetisi wastu wõtta. Isegi liinid sarnaste telegrammide wahetamiseks on sisse seatud, üks Pariisi ja Liooni wahel ja teine Pariisi ja Strassburgi wahel. Selle peale pannakse suuri lootusi, sest saatja originaaltelegrammi tõeline käekiri saab edasi antud ja seega oleks kõik telegraafiüksitused maailmast kõrwaldatud. Ka wõiks telegrammi dokumendina tarwi-

tada pankades ja teistel juhtumistel, kus allkirja tõelisuse peale rõhku pannakse. Saaja saab tegelikult üleswõtte telegrammist, mida saatja kirjutatud.

Juba kaheteistkümnenda aasta eest tuli Ameerikast teade, et Gray poolt ülesleititud kirjatelegraaf on seal juba suuremates hotellides tarwitusele wõetud. Edasiantaw teadaanne ehk tellimine kirjutatakse paberile krihwliga, mis saateapparaadiga traadi teel ühendatud, kus juures wastuwõttejaamas krihwel samal wiisil saatejaamas käsitsi kirjutatud sõnad ja arwud täpselt edasi annab. Seal juures olewat nii korraldatud, et wõõraste poolt kirjutatud tellimised kolmes kohas ilmuwad, nimelt köögis, kelneri ja ärijuhi juures, sellega tellimise ja arweõendamise lihtsustamist saawutades.

Oleks otstarbekohane grafoloogilisest waatepunktist neid uusi ülesleidusi waadelda. Kõige tähtsam küsimus oleks: kas kujutab elektri teel edasiantud käekiri wastuwõtetejaamas loomutruult originaalkäekirja, nagu käekirja päwapiltlik reproduktsioon? Kindel wastus selle peale oleks ainult eitaw, sest siin on tegemist mehaaniliselt edasiantud käekirjaga. Niisama wähe, kui pangad päwapildistatud allkirju tõendawate dokumentidena wõiwad wäljamaksmise juures tarwitada, niisamasugune lugu oleks ka teleautograafiliste allkirjade ja tõendustega. Et wõltsitud dokumentide eest hoida, sellepärast tuleb pankadel ainult originaalallkirju uskuda.

Teleautograafiliste dokumentide ja allkirjade tõelisuse ja ehtsuse iseloomu üle wõib grafoloogilisest seisukohast täie õigusega wastu waielda. Õige allkirja ja käekirja tähtsamaks tundemärgiks on see, et tema juures puudub igasugune mehaaniliselt tekkinud käekirja edasiandmise wõimalus, nii hästi teleautograafilne kui ka päwapiltlik edasiandmine: see on wahenditu käekiri, mis wõimaldab kontrolli õige kirja iseloomu ja joonte omaduste üle. Teleautograafilisel teel edasiandud käekirjal on pealt waadates küll palju sarnadust originaalkäekirjaga, kuid siiski ei wõi ilalgi tõsisel juhtumisel seda reproduktsiooni käekir-

jade wõrdlemisel tema ehtsuse kindlakstegemise aluseks panna. Kui sarnast teleautograafilist käekirja suurendada, siis ei puudu seal ükski õige käekirja elawus, waid tulewad ka puudulikkused peenikeste ja alusjoonte õiges edasiandmises, kõige pealt teatawad wärisewad liigutused peenikeste joonte tõmbamisel ilmsiks, mida elektri abil töötawate kirjutusriistade juures on wõimata kõrwaldada.

Kui tahaksime teleautograafilisele käekirjale mingisuguse dokumendi laadi anda, siis satuksime küll teele, kus kohtaksime lõbusate nägudega dokumentide wõltsijaid ja panga kelmisid, kelle põld nii kui nii head wilja kannab. Kui meie aga tõsisest seisukohast waatame teleautograafi omadusi, siis leiame nii mõndagi tulusat selle juures.

Hiljem on ka Pariisist tulnud teade, et kuritegijate sõrmejälgesid prof. Belini (belinograafia) wiisi järele wõib iga ilma kaare poolle teleautograafiliselt saata; seda teadet tuleb samuti suure ettewaatusega wastu wõtta. Sõrmejälje peenikesed papillaarliinid on elektri abil edasiandmisel veel palju tundelisemad, kui käekirja jooned, nõnda et joonte kõikumised ja segamised tõsiselt tagajärgi wõiwad esile kutsuda. Peale selle oleks saate- ja wastuwõtetejaamade sisseseadmine ja nende korrahoidmine suurte kuludega seotud.

Ametlik osa.

Nr. 124 on awaldatud: Täiendaw määrus krediidi tarwitamise kohta laenude andmiseks kalameestele. — Täiendus juhatuskirja juure isikutunnistuste ajutise määruse kohta. — Korraldus *Methyllum salicylicum*'i ehk metüülsalitsülaadi kohta. — Korraldus apteekide laboratoriumide õiguste asjus. — Haapsalu linna tapamaja taks. — Nimetused, ametikõrgendus. — E. W. kodakondsusest wabastatud isikute nimekiri nr. 12. — Kohtuministeeriumi teadaanded. — Narwa linnawalitsuse teadaanne kustutusele langenud obligatsioonide kohta. — Posti peawalitsuse teadaanded.

Nr. 125. — Määrus riigi raudteejaamade nimestiku täiendamise kohta. — Määrus Lääne maakonna Keina ja Emmaste waldade piiri õiendamiseks. — Asunikude ehituslaenu wäljaandmise korra kohta käiwate juhtnõõride muutmise. — Tubakamaksu seaduse põhjal rahaministri poolt wäljaantud määrused. — Sundmäärus tuleõnnetuste wastu wõitlemiseks Naroowa-Jõesuu alewis. — Sundmääruse täiendus alkoholsete jookidega kauplemise aja ja korra kohta Petseri linnas. — Sundmäärus Petseri maakonnas ehitatawate koolide ja teiste kohaliste omawalitsuste poolt

ülewalpeetawate asutuste ehitus- ja küttematerjaliga juurdewedamise naturaalkohustuste maksmapanemise kohta. — Nimetused, ümberpaigutus. — Kohtuministeeriumi ja posti peawalitsuse teadaanded.

Nr. 126. — Määrus usuõpetuse korraldamise kohta awalikkudes algkoolides. — Määrus rukki kilogrammi hinna kohta rendi wäljaarwamiseks põllutööministeeriumi poolt wäljarenditud rendiobjektide pealt. — Määrus Eesti Hüpoteeqipanga 8% pantlehtede kohta. — Sundmäärus normaalpuhkeaja kohta leiwaküsetus-, pagari- ja kondiitritöökodades Tartu linnas. — Sundmäärused leiwa, saia, küpsiste ja kondiitrikauba walmistamise, hoiu ning müügi kohta Tartu linnas. — Sundmäärus ettewaatus- ja wõitlusabinõude kohta tulionnetuste wastu Wõru linnas. — Teadaanne VI isk. töökaitse kommissari asukoha kohta.

Nr. 127. — Kaitsewäelaste tagawarawäkke arwamise seadus. — Määrus Prantsuse rahakursi määramise korra kohta posttransfertide kaudu summade saatmisel Eestist Prantsusmaale ja Prantsusmaalt Eestisse. — Määrus Läti rahakursi määram. korra kohta posttransfertide kaudu summade saatmisel Lätimaale. — Määrus Harju maa-

konna politsei linnaümbruse ja Keila jsk. piirkonna muutmise kohta. — Määrus Tõrwa alevi administratiiv-piirkonna laiendamise kohta. — Määrus raudteejaamade nimestiku täiendamise kohta.

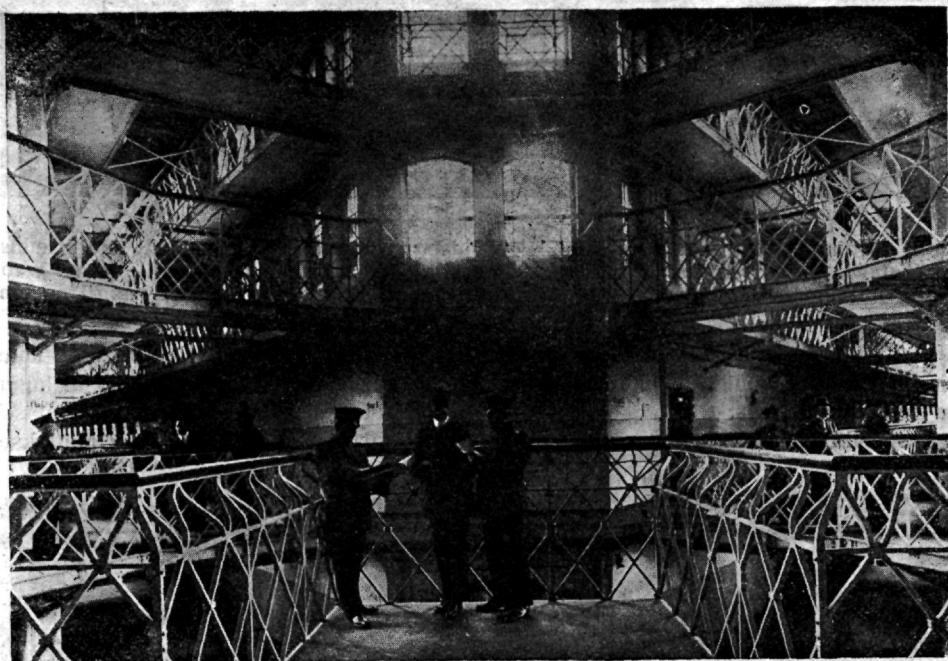
— Määrus kaupade sisseveo ning tollimaksude kohta. — Määrus Wenemaalt tulewate ja transiidina läbi Eeesti saadetawate kaupade kohta.

Moodne karistustäitmine.

Krim. komm. H. Salaw, Berliinis.

„Aidake Teie, abiandlikud ja heatahtlikud, ometi ühes asjas kaasa, aidake karistuse mõistet, mis terwet maailma on lämmatanud, eemale tõrjuda; ei ole kurjemat umbrohtu. Wihastamine ja karista-

heakstegemise mõte karistustäitmise süsteemi walitseb. „Karistus on õiguse eitamise eitamine (Strafe ist die Negation der Negation des Rechts),“ õpetab filosoof Hageel, oleks seega seadusrik-

Moodne, iseäranis ülewaatlik karistusasutuse ehitus. Öösel asuwad wangid üksikutes kambrites, kuna päewa ajal ühiselt töötawad saalides. Keskküte, iseäranis terwishoitu nõuetele wastawalt sisse seatud.

mine on meie sünnipäewa kingitus elajalikkuse poolt. Inimene saab alles siis täiealiseks, kui ta selle hällikingituse elajaile tagasi annab. Sest et inimene saaks päästetud kättemaksmise eest, see on mulle sillaks paremate lootuste peale ja wikerkaariks peale pikaldast sadu.“

See sütitaw protest, millega luuletaja ja filosoof Friedrich Nietzsche wälja astub kättetasumise ja karistuse wastu, kõlab praegusel reformide ajajärgul jällegi selgelt meie kõrwu. Tasumisteooria, mis wõrsunud kättemaksmise põhimõttest, hirmutamisteooria ja kindlustamisteooria seisawad kui mitmekülgselt kaitstud õppekorraldused wastamisi, sel ajal aga tegelikus elus jälle-

kuja tunduw tõrjumine riigi poolt ülesseatud raskustesse.

Kujunegu teoreetiline wõitlus nii, kuidas iganes tahab, aga praktika jaoks on üksinda ja ainult otstarbekohasuse mõte mõõduandew. Kuidas on wõimalik seltskonda kõige paremini kaitsta seadusrikkujate eest? Selle peale annab statistika meile eitawa wastuse, et nimelt seltskond küllaldaselt kaitstud ei saa, kui karistust ainult kättemaksmise ehk hirmutamise mõttes käsitatakse. Mõjud, milliste alla kuritegija satub oma karistusajal, on tihti niiwõrd antisotsiaalsed ja nii tugewad, et selle läbi mõeldud kättemaksmine ja hirmutamine kuriteo kordumisel peaaegu täiesti

Wangide pank. Wangide töötasu ärajaotamine võimaldab tarbeainete ja maiustuste muretsemist. Kokkuhoidmiste ja teatava protsendi hoivulepanemise teel saadud raha makstakse wangile tema wabakssaamise puhul kätte, missugune arwestamine wang-kirjutajate poolt läbi wiiakse. Igal wangil on oma arwe.

mõjuta jääb. Täiesti abitult seisab hirmutamise meetod sõja ja rewolutsiooniga ellukutsutud kriminalistlike tagajärgede ees.

Muudetud seisukohta arwesse wõttes, mida

psüüholoogia ja psühiaatria enesega kaasa on toonud kuritegija arwustamiseks ja lugupidamiseks elanikkude teoreetilisest kokkukõlast seltskonna ja kuritegijate wahel, sellepärast püütakse karistuse

Wabaõhukool õpetaja juhatusel.

mõistet idee mõttes, keha ja waimu kulul, uue-
mate kawade ja ettepanekute järele juhtida, et
kaswatada kuritegijais sotsiaalset mõtet produk-
tiivse tööga harjumiseks, ja kõikide abinõudega
kaasa aidata, et võimalikult suur protsent teelt
libisenud seltskonnast saaks kui tublid töötegijad
ja kasulikud kaaskodanikud õigele teele tagasi ju-
hitud.

Eeltööd sel alal on juba niiwõrd edenenu-
d, et riigipäewal juba seaduseelnõu karistuse täidesaat-
mise ühtlustamiseks ees seisab, siis tohiks siin

kojal ka huwi pakkuda pilku heita ühe Saksamaa
karistus-asutuse sisseseade peale, mis sel alal on
juba kaugele ette jõudnud teistest sarnastest asu-
tustest, ja kus juba kauemat aega moodsamad
printsüübid walitsewad. See on Hamburgi ümbru-
ses asuw karistus-asutus Fuhlsbüttel, mis oma 4000
elanikuga ja hulga ehitustega sünnitab väikese
linna. See seisab koos 7 üksikasutusest nende
seas üks eeskujulikult peetud suur rabakolonii
Glasmooris, kroonumõisa Waltershof ja noorte
osakond Elbi saarel Hahnhöfersandis.

Pasunakoor karistus-asutuse õuel. Laupäewa õhtul pühitsetakse nädalalõppu tänapalwega, wiimaseid helisid
saadab tagaplaanil nähtawa kiriku kellade helin, mis kuulutab pühapäewa tulekut.

(Järgneb.)

Mitmesugust.

Süüta süüdlane.

12 oktoobril s. a. oli Wiinis üks iseenesest
tähtsuseta kriminaal kuritegu kohtulikul harutu-
sel, mis aga psükoogiliselt väga huwitaw.

Nimelt läksid kellegil pr. S.-il lühikese aja
jooksul mitmed kallid wäärtasjad kaotsi, mis tema
magamistoas hästi lukustatud kasti olid ära peidet-
tud. Politsei, kelle abi poole pr. S. pööras, hak-
kas ühte omal ajal pr. S. kaupluses teenistuses
olnud Adele L. kahtlustama, kes ka oma süü
ülestunnistas, ühtlasi kahte kullasepaari nimetas,
kellele tema wäärtasjad ära müünud.

Juurdllemisel tehti selgeks, et kumbki nimeta-
tud äridest kunagi Adele L. ei ole näinud ega

temaga tegemist teinud. Kohtu-uuri-ja juures wõt-
tis L. politseiametnikule antud tunnistuse tagasi
ja seletas, et tema ennast ainult sellepärast süüd-
laseks tunnistanud, et politseiametnik, kes teda
alguses ülekuulanud, temale nii väga peale käi-
nud ja teda sundinud ennast süüdlaseks tunnis-
tama.

Tunnistajad-politseiametnikud, kes L. nägid ja
temaga peale süü ülestunnistamist rääkisid, sele-
tasid, et nemad kunagi sügawalt L. süüesse pole
uskunud, waid et tema nende peale haiglaste in-
imese muljet awaldanud. Kohtuarst tunnistas, et
L. waimliselt wähe arenenu-
d hüsteeriline naiste-
rahwas on, kelle peale äritused jne. väga süga-

walt mõjuwad ja kes kergesti wõeraste mõju alla satub, nii et käesolewal juhtumisel tegemist on suggestiooniga ülekuulaja politseiametniku poolt.

Prokuröör wõttis selle peale kaebuse tagasi ning L. sai wabaks mõistetud. Politseiametniku wastu, kes esimesena L. üle kuulas ja kes ise kõwasti L. süüsse uskus ning oma kõwa tahtejõu mõjul L.-le süütundmuse peale suggereeris, alustati süüdistust distsiplinaar korras.

Kerjus, kes kunagi kerjanud pole.

Suurt kõmu äratas Berliinis hiljuti politsei poolt kinniwõetud kerjus, kes kunagi kerjanud pole.

Mitu kuud wõis Berliini paremas linnajaos, Westenis, kõige käidawamal tänaval — Kurfürstendammil — kerjust tähele panna, kes nähtawasti raskesti wigastatuna hädawaewalt liikuda sai, kepi najal käis ning kelle pea täielikult sidemetesse mässitud oli. Sinised prillid silmade ees, äratas ta kõikide möödaminejate kaastundmust. Pealegi oli ta, nagu tema mõnikord mõnele halastajale inimesele märkide abil seletas, kurtumm.

Kui teda arreteeriti ning politsei jaoskonda wiidi, selgus, et mees täitsa terve oli, rääkida,

kuulda, kõndida ja näha wõis. Ülekuulamisel seletas tema, et ta ameti poolest keemik on, ning kunagi midagi inimeste käest wastu wõtnud ei ole. Juurdlemisel selgus ka, et mees, kes üle kolme kuu kirjeldatud moel tänawaid mööda liikus, igasugused annetused kategooriliselt tagasi lükkas ja mõnikord paberi peale kirjutades seletas, et ta juba nii palju saanud, et praegu wajadust annetuste järele ei ole.

Järelepärimisel, mispärast tema siis üldse kerjajana ümber hulkus, seletas arreteeritu, et temal olnud ülisuur tahtmine kaaskodanikkude halastust oma wastu wäljakutsuda. Selgus ka, et keemik tõesti ühes suures äris heal kohal teenis, kõrget palka sai, nii et tema waranduline seis kindlustatud ja et temast kui heast tööjõust lugu peetakse. Hästi sisseseatud korteris, milles läbiotsimine toime pandi, leiti suur hulk sidemeid, karkusid, keppisid jne., milledest keemik neid wälja walis, mis tema igakordsele terwislisele seisukorrale kõige kohasemad paistsid olema.

Keemik, kes nähtawasti täieline ja weidi algupäraline psühopaat ja keda seaduswastases tegevuses süüdistada wõimalik polnud, lasti wabaks, kusjuures ta sõna pidi andma oma haiglast tahet maha suruda.

Küsimused ja kostmised.

Lugeja R. Küsimus. Kas kuuluwad politseiametnikkude tarwitada olewad hobused ja sõiduriistad alewimaksu alla?

Wastus. Wene ajutise walitsuse määruste ja korralduste seaduses alewiwalitsuste kohta kuuluwad igasugused sõiduriistad ja hobused alewimaksu alla, mis seaduses eriti tähendatud ei ole. Linna

seaduse järgi (mis meil ka alewite kohta maksew) kuuluwad ka politsei tarwitada olewad hobused ja sõiduriistad maksu alla. (Waata senati seletus 6 — § 134-le — 1900 a. nr. 5995 ja 1914 a. nr. 3322). Järjekult on praegu meil makswate seaduste põhjal alewiwalitsusel õigus ka politsei tarwituses olewaid hobuseid ja sõiduriistu omawalitsuse maksu alla panna

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegelik toimetaja: K. Kogermann.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse makswusetuks järgmised isikutunnistused:

A m a n d u s, Mai Tõnise t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 18. 3. 22 a. nr. 10221. (16070)
A n d r e s o n, Jaan Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 6 jsk. 1. 12. 19 a. nr. 491. (16074)
K a n s b e r g, Maria Jakobi t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 2. 10. 19 a. nr. 8072. (16071)

K r u u s e, Andrei Peetri p., w. a. Emmaste wallawal. 31. 5. 22 a. nr. 1716.

(16072)

S c h w a r z, Hirsch Simoni p., ajut. isikut., w. a. wälismin. 26. 4. 23. a. nr. 1364.

(16073)

M i k w i t z, Estella Christofi t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 2657. (16075)

- Kapsta, Arnold Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 2. 12. 21 a. nr. 9899. (16076)
- Klasing, Artur Leo Jakobi p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 11. 8. 22 a. nr. 7711. (16077)
- Bloes, Erik Oskari p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 3. 5. 20 a. nr. 7073. (16078)
- Pendrimant, Karoline Gustawi t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 757. (16079)
- Soosaar, Liisa Jaagu t., w. a. Uue-Wõidu wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 263. (16309)
- Kool, Elsa Hansu t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. (16130)
- Soop, Juuli Jaani t., w. a. Wastemõisa wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 96. (16311)
- Lill, Jaan Jakobi p., w. a. Tartu maak. pol. ülema p. 15. 12. 19 a. nr. 375. (16366)
- Peterson, Juuli Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 23. 11. 20 a. nr. 16072. (16367)
- Sommer, August Karli p., w. a. Patküla wallawal. 17. 1. 21 a. nr. 1477. (16368)
- Truumes, Johann Jaani p., w. a. Kärdla wallawal. 27. 8. 20 a. nr. 442. (16526)
- Mets, Mihail Tooma p., w. a. Kärdla wallawal. 25. 8. 20 a. nr. 385. (16527)
- Mäik, Karl Mihkli p., w. a. Lümmada wallawal. 9. 3. 20 a. nr. 552. (16528)
- Soon, Helene Hendriku t., w. a. Loosi wallawal. 26. 10. 20 a. nr. 397. (16675)
- Linde, Jaan Johani p., w. a. Kasaritsa wallawal. 24. 2. 20 a. nr. 1098. (16676)
- Püwi, Johan Isaku p., w. a. Kasaritsa wallawal. 26. 9. 22 a. nr. 55. (16677)
- Ilwes, Hans Hansu p., w. a. Tall. I. pol. 5. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 906. (16701)
- Gutmann, Hans Willemi p., w. a. Keila wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 356. (16702)
- Preiwerk, Eliise Karli t., w. a. Kirna-Kohatu wallawal. 20. 1. 20 a. nr. 1083. (16703)
- Kretalow, Iwan Danieli p., w. a. Wäana wallawal. 18. 8. 22 a. nr. 24. (16704)
- Mets, Juhan Hansu p., w. a. Saue wallawal. 9. 1. 20 a. nr. 524. (16705)
- Bachmann, Kustas Juhani p., w. a. Saue wallaw. 5. 1. 20 a. nr. 491. (16706)
- Fatal, Nelli Aleksandri t., w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 6. 5. 20 a. nr. 12888. (16707)
- Wiidermann, August Eduardi p., w. a. Keila wallawal. 24. 12. 19 a. nr. 894. (16708)
- Wiroja, Liisa Hansu t., w. a. Keila wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 313. (16715)
- Söber, Karl Jaani p., w. a. Saue wallaw. 13. 3. 20 a. nr. 1087. (16714)
- Kermann, Helene Jüri t., w. a. Kirna-Kohatu wallawal. 13. 2. 20 a. nr. 1132. (16712)
- Puumes, Johannes Jakobi p., w. a. Kernu wallawal. 1. 3. 20 a. nr. 1153. (16710)
- Poot, Erich Ralfi p., w. a. Keila wallaw. 29. 8. 22 a. nr. 2357. (16716)
- Weidenfeldt, Alide Juhani t., w. a. Keila wallawal. 30. 4. 20 a. nr. 1731. (16717)
- Koost, Peeter Karli p., w. a. Riisipere wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 914. (16719)
- Hindrekson, Ann Hansu t., w. a. Warbola wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 259. (16720)
- Liiwing, August Mardi p., w. a. Keila wallawal. 30. 9. 23 a. nr. 2129. (16723)
- Ploomann, Anton Andrese p., w. a. Sutlepa wallawal. 5. 10. 20 a. nr. 100. (16721)
- Maurer, Marie Hansu t., w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 1895. (16725)
- Pella, Aleksander Tooma p., w. a. Kloostri wallawal. 10. 10. 20 a. nr. 961. (16726)
- Ehrmann, Jakob Jaani p., w. a. Saue wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 582. (16728)
- Käpp, Elfriede Helene Mardi t., w. a. Saue wallawal. 24. 1. 21 a. nr. 1431. (16729)
- Wäesberg, August Gustawi p., w. a. Saue wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 162. (16730)
- Minn, Marta Gustawi t., w. a. Saue wallawal. 13. 2. 20 a. nr. 967. (16731)
- Leismann, Ado Tõnu p., w. a. Riisipere wallaw. 8. 12. 19 a. nr. 69. (16732)
- Kleeberg, Jaan Mardi p., w. a. Keila wallawal. 13. 2. 23 a. nr. 69. (16733)
- Reinwart, Juuli Hindreku t., w. a. Keila wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 364. (16734)
- Fagerström, Johannes Andrese p., w. a. Wihterpalu - wallawal. 4. 5. 20 a. nr. 541. (16735)
- Iõesberg, Johannes Jüri p., w. a. Nõwa wallawal. 9. 3. 21 a. nr. 530. (16736)
- Ruderström, Johannes Johani p., w. a. Wihterpalu wallawal. 10. 5. 21 a. nr. 345. (16737)
- Koorik, August Otto p., w. a. Keila wallawal. 6. 2. 20 a. nr. 1332. (16740)
- Hammelmann, August Johannese p., w. a. Keina wallawal. 4. 5. 20 a. nr. 747. (16741)
- Wiira, August Joosepi p., w. a. Wara wallawal. 18. 8. 20 a. nr. 629. (17051)

- P a n o w, Timofei Andrei p., w. a. Wäike-
 Maarja pol. jsk. 5. 7. 21 a. nr. 190, ühes
 elamisloaga. (17006)
 W e i d i, Nikolai Mihkli p., w. a. Wana-
 Kuuste wallawal. 18. 9. 20 a. nr. 714.
 (17052)
 S ä r a p, August Madise p., w. a. Wara
 wallawal. 28. 4. 20 a. nr. 395. (17053)
 M ö t t u s, Liisa Hendriku t., w. a. Kui-
 gatsi wallawal. 15. 4. 20 a. nr. 789.
 (17054)
 I a u r, Eduard Peetri p., w. a. Haaslawa
 wallawal. 28. 6. 21 a. nr. 918. (17055)
 P u n i s o n, Karl Marie p., w. a. Tähtwere
 wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 512. (17056)
 S t r a n d b e r g, Juhani Mihkli p., w. a.
 Häädemeeste wallawal. 31. 10. 20 a.
 nr. 391. (17465)
 J e r m a k o w, Mart Hansu p., w. a. Por-
 nuse wallawal. 12. 5. 21 a. nr. 275.
 (17466)
 K r i g u l s o n, Jaan Peetri p., w. a. Tall.
 1. pol. 1. jsk. nowembrikuus 1920 a.
 nr. 11681. (17481)
 T h o m s o n, Marie Ado t., w. a. Tall. 1.
 pol. 4. jsk. nr. 13034. (17461)
 G a n t z, Bruno Aleksandri p., w. a. Tall.
 1. pol. 2. jsk. 10. 10. 22 a. nr. 1419. (17467)
 T a m m i s, Richard Jaani p., w. a. Tall.
 1. pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 8982. (17468)
 T a n k s i m ä e, Hilda Hansu t., w. a. Tall.
 1. pol. 2. jsk. 1919 a. nr. 3715. (17470)
 A a m a n n, Eduard Jüri p., w. a. Paaswe-
 re wallawal. 24. 1. 21 a. nr. 1302.
 (17007)
 M ü h l m a n n, Johannes Karli p., w. a.
 Tall. 1. pol. 4. jsk. 1920 a. (17472)
 P e e b e r g, Johannes Hansu p., w. a.
 Wiljandi maak. pol. wal. nr. 1370.
 (17471)
 K a l i n g, Elwiine Johani t., w. a. Tall. 1.
 pol. 4. jsk. (17460)
 M a t i i s e n, Linda Karli t., w. a. Tall. 1.
 pol. ülemalt 7. 2. 20 a. nr. 4918. (17475)
 S k a n i t s a, Olga Feodori t., w. a. Narwa
 1. pol. ülemalt 21. 2. 20 a. nr. 20400.
 (17476)
 L e p p, Amalie Hansu t., w. a. Tall. 1. pol.
 ülemalt 8. 2. 20 a. nr. 10234. (17477)
 W a i n o, Pauline Madise t., w. a. Naroo-
 wa-Jõesuu pol. jsk. 6. 12. 19 a. nr. 572.
 O t t a s, Woldemar Hansu p., w. a. Tartu
 1. pol. 1. jsk. 20. 1. 22 a. nr. 11459.
 K e l l o, Anna Juhani t., w. a. Tartu 1. pol.
 1. jsk. 9. 12. 19 a. nr. 3511.
 P i h l a u, Elmar Pauli p., w. a. Kuigatsi
 wallawal. 3. 1. 20 a. nr. 509.
- P a j u, Alma Annuse t., w. a. Karksi wal-
 lawal. 13. 6. 20 a. nr. 620.
 K ü t t, Antonie Hendriku t., w. a. Raudtee
 pol. 4. jsk. 10. 3. 20 a. nr. 8046.
 E n g e l b r e c h t, Marta Kristjani t., w.
 a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 21. 1. 20 a. nr. 5680.
 M u r d, Johann Johani p., w. a. Tartu 1.
 pol. 1. jsk. 22. 3. 20 a. nr. 8034.
 J õ e p e r a, Liina Gustawi t., w. a. Tartu
 1. pol. 1. jsk. 17. 3. 21 a. nr. 2641.
 T i k k, Elisabeth Joosepi t., w. a. Tartu 1.
 pol. 1. jsk. 12. 4. 20 a. nr. 8250.
 K e l l o, Anna Juhani t., w. a. Tartu 1. pol.
 1. jsk. 9. 5. 23 a. nr. 477/37529.
 L i i w a k, Julius Aleksandri p., w. a. Tar-
 tu 1. pol. 1. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 6044.
 P o h k a, Rosalie Juhani t., w. a. Tartu 1.
 pol. 1. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 6841.
 I l p, Alwiine Jaani t., w. a. Tartu 1. pol.
 1. jsk. 30. 5. 21 a. nr. 2634.
 T r i k a n d, Paul Peetri p., w. a. Tartu 1.
 pol. 3. jsk. 21. 11. 19 a. nr. 311.
 K e s a, Marie Gustawi t., w. a. Tartu 1.
 pol. 1. jsk. 17. 12. 19 a. nr. 5061.
 K o l k, Elfriede Juhani t., w. a. Tartu 1.
 pol. 1. jsk. 24. 12. 19 a. nr. 6702.
 M a t h i s e n, Aleksander, w. a. Narwa 1.
 pol. nr. 24902.
 L a u r b e r g, Eduard, w. a. Narwa 1. pol.
 nr. 25450.
 H o f f m a n n, Maria, w. a. Narwa 1. pol.
 nr. 145.
 T s c h u g u n o w a, Olga, w. a. Narwa 1.
 pol. nr. 2798.
 L i l l, Johanna, w. a. Narwa 1. pol. nr.
 28305.
 K a r u k ä p p, Maria, w. a. Narwa 1. pol.
 nr. 10796.
 K ü t t, Matilde, w. a. Tall. 1. pol. ülemalt
 nr. 8601.
 M e l g a n d, Ida, w. a. Narwa 1. pol. ül.
 nr. 7931.
 A b a k u m o w, Iwan, w. a. Narwa 1. pol.
 ül. nr. 25163.
 W a t s e p, Juuli, w. a. Narwa 1. pol. ül.
 nr. 13000.
 K ü t t, Leon, w. a. Narwa 1. pol. ül. nr.
 25418.
 R a a p, Edgar Jaani p., w. a. Karksi wal-
 lawal. 31. 12. 19 a. nr. 273.
 K a m l a t, Johanna Jaani t., w. a. Pati
 wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 125.
 R e i l e n d, August Karli p., w. a. Pati
 wallawal. 4. 5. 22 a. nr. 912.
 T e d e r, Elena, w. a. Wasknarwa wallaw.
 8. 12. 19 a. nr. 568.
 L a t t, Liisa, w. a. Kudina wallaw. nr. 298.

- Saior, Alma, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 19616.
- Luigas, Aleksander, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 26454.
- Maripuu, Anna, w. a. Illuka wallawal. nr. 1141.
- Külaots, Agafja Mihaili t., w. a. Petseri wallawal. nr. 77/24.
- Teplakowa, Antonina, w. a. Petseri wallawal. nr. 185/15.
- Raud, Iwan, w. a. Petseri wallawal. nr. 187/32.
- Hawist, Iwan Grigori p., w. a. Panikowitshi wallawal. nr. 652.
- Belkowski, Iwan, w. a. Irboska wallawal. nr. 10054.
- Balakirewa, Jewdokia, w. a. Irboska wallawal. nr. 7168.
- Marnausow, Iwan, w. a. Irboska wallawal. nr. 4383.
- Komarow, Timofei, w. a. Petseri wallawal. nr. 2715.
- Kononow, Feodor, w. a. Irboska wallawal. nr. 6439.
- Kopanitski, Dimitri, w. a. Senno wallawal. nr. 707.
- Newskaja, Aleksandra, w. a. Irboska wallawal. nr. 2846.
- Kolõtshkow, Semjon, w. a. Petseri wallawal. nr. 85/48.
- Repetschew, Iwan, w. a. Irboska wallawal. nr. 10162.
- Saikin, Timofei, w. a. Irboska wallawal. nr. 8061.
- Jerohin, Gawril, w. a. Irboska wallawal. nr. 4119.
- Beljajewa, Anna, w. a. Irboska wallawal. nr. 5415.
- Sarin, Akulina, w. a. Irboska wallawal. nr. 5339.
- Gardenski, Iwan Sidori p., w. a. Pankjawitsa wallawal. 14. 6. 21 a. nr. 2121.
- Bolschakow, Jegor Luka p., w. a. Pankjawitsa wallawal. nr. 3190.
- Laut, Aliide Johani t., w. a. Püssi wallawal. 19. 3. 20 a. nr. 772.
- Mäe, Eduard Karli p., w. a. Kohtla wallawal. 1919 a. nr. 3.
- Reilson, Jaan Märdi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 15. 1. 20 a. nr. 7351.
- Pärn, Anna Hansu t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 5. 5. 20 a. nr. 6196.
- Jalak, Jakob Toomase p., w. a. Puurmanni wallawal. 7. 1. 20 a. nr. 355.
- Parmann, Hilma Pauline Aleksandri t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 9. 12. 19 a. nr. 3242.
- Kupits, Emilie Juhani t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 6407.
- Werrew, Aliide Mihkli t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 15. 12. 19 a. nr. 4906.
- Laarits, Johannes Gustawi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 1819.
- Sein, Emilie Tooma t., w. a. Emmaste wallawal. nr. 390.
- Luberg, Jüri Jüri p., w. a. Oro wallawal. 29. 1. 20 a. nr. 294.
- Wälja, Kristof Hansu p., w. a. Paaslepa wallawal. 7. 4. 20 a. nr. 136.
- Niils, Lowiisa Willemi t., w. a. Paaslepa wallawal. 22. 6. 21 a. nr. 600.
- Miil, Anna Jüri t., w. a. Are wallawal. 18. 5. 20 a. nr. 35.
- Pihl, Sinaida Tooma t., w. a. Pihtla wallawal. 1921 a.
- Lusikas, Nikolai Jaani p., w. a. Suigu wallawal. 25. 8. 22 a. nr. 130.
- Alksne, Minna Jaani t., w. a. Laatre wallawal. 1919 a.
- Alksne, Anna Krischi t., w. a. Laatre wallawal. 1919 a.
- Nisu, Peeter Willemi p., w. a. Kõu wallawal. 7. 5. 20 a. nr. 5505.
- Kurul, Jüri Martini p., w. a. Tõstamaa wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 2.
- Timusk, Anna Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 27. 4. 20 a. nr. 10650.
- Glitschenkow, Ulita Iwani t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 22. 11. 19 a. nr. 119.
- Staden, Dagmar Aleksandri t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2579.
- Porosson, Woldemar Joosepi p., w. a. Meeksi wallawal. 28. 11. 19 a. nr. 100.
- Seppa, Karl Samueli p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 10. 4. 20 a. nr. 10356.
- Kirsch, August Jüri p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 9. 4. 20 a. nr. 8205.
- Kekis, Julie Ainu t., w. a. Walga l. pol. jsk. 10. 2. 21 a. nr. 9217.
- Wares, Sinaida Jaani t., w. a. Wõisiku wallawal. 25. 8. 21 a. nr. 1317.
- Kirsch, Herta Mihkli t., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 3112.
- Titma, Marie Hansu t., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 7046.
- Grünreich, Jaan Jaani p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 1920 a. nr. 10276.
- Poljakow, Makar Feodori p., w. a. Pärnu m. pol. ülemalt 6. 6. 21 a. nr. 167, mille peal elamisluba nr. 2077.
- Lillipuu, Minna Hanni t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 1394.
- Pöder, Jaan Jakobi p., w. a. Walga m. pol. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 2003.

- Toom, Aleksander Andrese p., w. a.** Walga m. pol. ülemalt 1920 a. nr. 8099.
Mets, Jaan Märdi p., w. a. Walga m. pol. ülemalt 25. 9. 20 a. nr. 8741.
Pommer, Jaan Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk.
Saderson, Karl Joosepi p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt nr. 6208.
Braufmann, Amanda Elisabet, w. a. Walga maak. pol. ülemalt 29. 11. 19 a. nr. 75.
Kiipus, Woldemar Samueli p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 4. 10. 22 a. nr. 307.
Saksakulm, Liine Mihaili t., w. a. Uuemõisa wallawal. 1919 a. (17495)
Kaskal, Johannes Jakobi p., w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 4375. (17494)
Sepp, Aleksander Tatjana p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 18. 12. 19 a. nr. 6008.
Hernberger, Senta Georgi t., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 374.
Haitow, Isak Leopoldi p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 14. 1. 20 a. nr. 9472.
Lasn, Johann Madise p., w. a. Sauga wallawal. 12. 10. 22 a. nr. 997.
Tui, Richard Juhani p., w. a. Saulepa wallawal. 1919 a. nr. 361.
Rea, Walentin Jaani p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 26. 2. 21 a. nr. 13125.
Kool, Johann Augusti p., w. a. Puiatu wallawal. 23. 10. 20 a. nr. 488.
Wonberg, Maali Jaani t., w. a. Narwa l. pol. ülema poolt 8. 5. 22 a. nr. 31192. (1930)
Lunter, Wladimir Siimoni p. (5379)
Meindorf, August Jüri p. (5380)
Öllek, Olga Jaani t., w. a. Nõmme pol. jsk. (5976)
Kuris, Rudolf, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 9. 1. 20 a. nr. 5655. (5977)
Gusjew, Wassili Iwani p., nr. 16145. (5978)
Juurem, Richard, w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. (5988)
Elt, Oskar Hendriku p., w. a. Kuiwajõe wallawal. nr. 1404. (5990)
Tartoff, Aleksandra Jakobi t., nr. 926. (5991)
Tõu, Adele Jüri t., nr. 13047. (5992)
Tomberg, Julius Tõnu p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. nr. 3694. (5996)
Roos, Joosep Mihkli p., nr. 14540. (5998)
Iwanowa, Sinaida Iwani t., nr. 29442. (5999)
Telg, Enn Hansu p., w. a. Kilingi wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 36. (7832)
Westerstein, Felix Ado p., w. a. Palmse wallawal. 3. 8. 20 a. nr. 743. (6000)
Uljanowa, Marie. (7143)
Paulsen, Ienny Bernhardi t., w. a. Woltweti wallawal. 7. 12. 19 a. nr. 391. (7831)
Krönwaldt, Gustaw Jaani p., w. a. Alawere wallawal. 1919 a. (10219)
Wiin, Woldemar Gustawi p., w. a. Kõrgesaare wallawal. nr. 215. (10225)
Sepp, Boris Helmi p., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 25. 8. 22 a. nr. 1186. (10230)
Kolk, Daniel Johani p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 2927. (12084)
Arand, Emma Rosalie Johani t., w. a. Laewa wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 460.
Liiramägi, Woldemar Mihkli p., w. a. Kudina wallawal. 23. 12. 20 a. nr. 241.
Wester, Ewald Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 17. 4. 20 a. nr. 8341.
Reddel, Jaan Mihkli p., w. a. Raadi wallawal. 28. 4. 20 a. nr. 846.
Lillak, Marie Jüri t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 7. 12. 19 a. nr. 2276. (13230)
Tepper, Ado Jaani p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 3701. (13231)
Ojas, August Karli p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 3497. (13232)
Järwekül, Woldemar Jüri p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 30. 11. 19 a. nr. 144. (13233)
Kurrik, Marie Hansu t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 1550. (13234)
Schwarz, Meta Jaagu t., w. a. Wiljandi maak. pol. 27. 3. 23 a. nr. 492. (13235)
Reichenbach, Ella Peedi t., w. a. Wastemõisa wallawal. 23. 6. 22 a. nr. 1878. (13236)
Kiwi, Bernhard Jaani p., nr. 10. (13827)
Subarow, Osip Iwani p., nr. 23. (13828)
Sidorow, Ekim Makei p., nr. 1967. (13829)
Rodionow, Dementi Prokofi p., nr. 1620. (13830)
Liias, August, w. a. Weinjärwe wallawal. nr. 1. (14919)
Sepp, Fedor Pawli p., w. a. Kogula wallawal. 1920 a. nr. 1027. (15082)
Grinkin, Kirill Andrei p., nr. 82. (13834)
Golubow, Maksim Osipi p., nr. 1862. (13836)
Swätski, Kusma Danieli p., nr. 87. (13823)
Ostowa, Feofanja Mihaili t., nr. 688. (13824)

- Blumberg, Heinrich Johani p., nr. 1082. (13825)
- Demidowa, Tatjana Mihaili t., nr. 33. (13826)
- Puri, Iohann. (13851)
- Kirschenberg, Alfred Otto p., w. a. Mõniste wallawal. 8. 5. 20 a. nr. 672. (13872)
- Jaanimägi, Olga Daweti t., w. a. Sangaste wallawal. 21. 4. 22 a. nr. 175. (13873)
- Padu, Marie Gustawi t., w. a. Haapsalu l. pol. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 2343. (13971)
- Stump, Jaan Jüri p., w. a. Paaswere wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 200. (14296)
- Riisbach, Jaan Jaani p., w. a. Paaswere wallawal. 28. 7. 19 a. nr. 687. (14297)
- Kuntor, Abram Jüri p., w. a. Porkuni wallawal. 3. 3. 22 a. nr. 1440. (14292)
- Bernthold, Mart Juhani p., w. a. Wenewere wallawal. 1920 a. nr. 49. (14300)
- Seebek, Martin Jüri p., w. a. Taebla wallawal. 3. 6. 22 a. nr. 403. (14478)
- Parnabas, Peeter Antoni p., w. a. Welise wallawal. 10. 1. 21 a. nr. 6. (14477)
- Holm, Julie Juhani t., w. a. Märjamaa wallawal. 7. 3. 20 a. nr. 806. (14476)
- Hendrikson, Julie Kirilli t., w. a. Leisi wallawal. (14475)
- Selahw, Artur Hendriku p., w. a. Sooniste wallawal. nr. 399. (14474)
- Pill, Madis Jaani p., w. a. Märjamaa wallawal. 14. 3. 20 a. nr. 823. (14473)
- Leesi, Johannes Priidiku p., w. a. Waikna wallawal. 15. 3. 23 a. nr. 841. (14480)
- Reining, Jaan Karli p., w. a. Wigala wallawal. dets. 1919 a. nr. 819. (14482)
- Huuberg, Marie Mihkli t., w. a. Luiste wallawal. 2. 5. 23 a. nr. 521. (14485)
- Roops, Jaan Hansu p., w. a. Märjamaa wallawal. 10. 4. 21 a. nr. 1152. (14483)
- Annus, Hans Hendriku p., w. a. Märjamaa wallawal. 28. 9. 20 a. nr. 1063. (14484)
- Kaasik, Salme Jakobi t., w. a. Nehatu wallawal. 1919 a. nr. 112. (14579)
- Mihelson, Marie Madise t., w. a. Rae wallawal. 19. 12. 23 a. nr. 119. (14580)
- Piibor, Johannes Hermani p., w. a. Nehatu wallawal. 12. 3. 20 a. nr. 794. (14581)
- Paju, Marta Hansu t., w. a. Nehatu wallawal. 27. 2. 20 a. nr. 520. (14583)
- Treimann, Anette Otto t., w. a. Harku wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 825. (14584)
- Reinde, Marie Ado t., w. a. Harku wallawal. 17. 2. 20 a. nr. 626. (14586)
- Kaarik, Aleksander Otto p., w. a. Harku wallawal. 2. 3. 20 a. nr. 961. (14587)
- Wiikholm, Gustaw Johannese p., isikutunnistuse dublikaat, w. a. Nehatu wallawal. 9. 5. 22 a. nr. 1453. (14589)
- Holm, Jüri Hansu p., w. a. Harku wallawal. 20. 1. 20 a. nr. 203. (14590)
- Ööwel, Elena Aleksandri t., w. a. Uuemõisa wallawal. 1. 11. 22 a. nr. 886. (14591)
- Bernhard, Eduard Priidiku p., w. a. Nehatu wallawal. 1919 a. nr. 422. (14592)
- Wenno, Jaan Jaani p., w. a. Rae wallawal. 23. 2. 20 a. nr. 1185. (14593)
- Nahkur, August Mardi p., w. a. Rae wallawal. nr. 3351. (14594)
- Sepp, Oskar Mihkli p., w. a. Pihtla wallawal. 3. 9. 22 a. nr. 1146. (14595)
- Mäemurd, Jüri Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 26. 3. 20 a. nr. 8073. (14596)
- Tamm, Jakob Johani p., w. a. Helme wallawal. 23. 1. 20 a. nr. 569. (14890)
- Kirkmann, Katariina Mardi t., w. a. Särewere wallawal. 11. 10. 20 a. nr. 1507. (14893)
- Saega, Rein Tõnu p., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 2. 12. 21 a. nr. 6501. (14894)
- Aliksmann, Madis Jüri p., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 1059. (14896)
- Seppen, Eduard Jüri p., w. a. Rakwere l. pol. jsk. 13. 12. 19 a. nr. 2719. (14896)
- Panewa, Warwara, w. a. Narwa l. pol. jsk. nr. 3604. (14901)
- Kudding, Karl, w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 16429. (14902)
- Kupp, Elisabet, w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 2913. (14906)
- Weinberg, Gerda, Rakwere l. pol. jsk. nr. 1770. (14907)
- Niin, Hans, w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 2062. (14908)
- Schefer, Johann, w. a. Jõeletme wallawal. nr. 950. (14909)
- Laan, Aleksander, w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 330. (14910)
- Mikkus, Jaan, w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 24. 11. 19 a. nr. 817. (14951)
- Treier, Magda, w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 20. 9. 21 a. nr. 1347. (14952)
- Puju, Marie, w. a. Kärü wallawal. 10. 3. 20 a. nr. 788. (14953)

- Kleesment, Nikolai, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 23. 5. 21 a. nr. 13969. (14954)
- Kudewiita, Oswald, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 3. 1. 20 a. nr. 5009. (14955)
- Lentsmann, Robert, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 3563. (14956)
- Strash, Isak, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 12. 5. 22 a. nr. 15877. (14957)
- Strash, Salomon, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 15. 1. 21 a. nr. 13267. (14958)
- Kell, Mathilde, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 12. 3. 20 a. nr. 8543. (14959)
- Kasemer, Aleksander, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 15. 3. 20 a. nr. 8835. (14960)
- Schneider, Dagmar, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 5612. (14961)
- Wäsind, Marta, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 24. 3. 20 a. nr. 6612. (14962)
- Nisewalt, Holda-Johanna, w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 30. 3. 20 a. nr. 9678. (14963)
- Posti, Robert Hindreku p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 21. 4. 21 a. nr. 13799. (14964)
- Dreimann, Jaan Hindreku p., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 9. 2. 20 a. nr. 4583. (14965)
- Woll, Kadri Andrese t., w. a. Woltweti wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 716. (14966)
- Matea, Aleksander. (14967)
- Sommer, Hugo Otto p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 10. 8. 21 a. nr. 14465. (14968)
- Kena, Elfriede Tönise t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 11. 5. 22 a. nr. 15869. (14969)
- Kaew, Amalie Anna t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 22. 1. 20 a. nr. 7471. (14970)
- Lass, Anette Priidikut., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 17. 4. 20 a. nr. 7569. (14971)
- Bure, Edgar Johani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 15. 5. 22 a. nr. 15892. (14972)
- Freiberg, Emma-Helene Jaani t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 19. 3. 20 a. nr. 9020. (14973)
- Tihomirow, Tihon, Aleksandri p., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 19. 7. 21 a. nr. 2212. (14974)
- Põdrus, Jüri Jüri p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 20. 4. 20 a. nr. 10322. (14975)
- Rikkandson, Marie Jüri t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 30. 3. 22 a. nr. 15693. (14976)
- Wisnap, Ida Johani t., w. a. Holstre wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 392. (14977)
- Käbi, Heinrich Hansu p., w. a. Alawere wallawal. 21. 2. 22 a. nr. 828. (14978)
- Könberg, Aleksander Mihkli p., w. a. Wiljandi 1. pol. jsk. 28. 12. 20 a. nr. 7525. (14979)
- Bamberg, Jakob Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 2. 7. 21 a. nr. 2131. (14980)
- Limberg, Mihkel Hansu p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 4. 3. 19 a. nr. 8111. (14981)
- Paats, Dawet Adami p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. 1. 4. 21 a. nr. 17083. (14982)
- Tamberg, Ilse Eugeni t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 8. 5. 22 a. nr. 10351. (14983)
- Madisow, Olga Pawli t., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 17. 2. 20 a. nr. 9667. (14984)
- Ots, Ella Oskari t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 11016. (14985)
- Major, Elfriede Hindreku t., w. a. Waiwara wallawal. (14986)
- Paas, Marta Jüri t., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 10. 2. 20 a. nr. 5165. (14987)
- Juht, Karl Hansu p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 11. 5. 22 a. nr. 15874. (14988)
- Vogdt, Siegfried Johani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 10. 12. 19 a. nr. 2662. (14989)
- Kont, Anton Tönise p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 25. 8. 20 a. nr. 12037. (14990)
- Silberg, Maali Aleksandri t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 14. 7. 20 a. nr. 11691. (14991)
- Lekband, Ludwig-Aleksander Friedrichi p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 23. 1. 20 a. nr. 6947. (14992)
- Lilienthal, Juuli Toomase t., w. a. Lelle wallawal. 10. 8. 20 a. nr. 686. (14993)
- Jurs, Lotte Leopoldi t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 18. 3. 22 a. nr. 2780. (14994)
- Siibe, Luise-Therese Peetri t., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 31. 1. 20 a. nr. 2304. (14995)
- Truu, Johanna Mihkli t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 8. 8. 22 a. nr. 10662. (14996)
- Sellenberg, August Hansu p., w. a. Saue wallawal. 25. 4. 20 a. nr. 1247. (14997)
- Rosenberg, Johann, w. a. Walga m. pol. ülemalt 29. 8. 21 a. nr. 9932. (14998)
- King, Helmut Bernhardi p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 17. 1. 23 a. nr. 325. (14999)
- Weski, Amalie Jüri t., w. a. Jõhwi wallawal. 3. 9. 20 a. nr. 1320. (15000)
- Raad, Aleksander, w. a. Kogula wallawal. 24. 4. 23 a. nr. 43. (15083)
- Pruul, Wassili Timofei p., w. a. Hella-maa wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 302. (15084)
- Burmister, Madis Riinu p., w. a. Kirbla wallawal. 28. 2. 20 a. nr. 1185. (15376)

- Jair, Johannes Hansu p., w. a. Welise wallawal. 8. 6. 20 a. nr. 512. (15438)
- Indremaa, Helene Hansu t., w. a. Rapla wallawal. 12. 9. 22 a. nr. 44. (15439)
- Reinumägi, Gustaw Kristjani p., w. a. Inglise wallawal. 9. 4. 20 a. nr. 662. (15440)
- Tari, Alfred Otto p., w. a. Kohila wallaw. 10. 12. 19 a. nr. 217. (15441)
- Tamm, Otto Karli p., w. a. Tall. l. pol. l. jsk. 21. 6. 20 a. nr. 10886. (15442)
- Mikker, Hans Karli p., w. a. Kohila wallawal. 31. 1. 20 a. nr. 1248. (15443)
- Roomulus, Wilhelmine Mihkli t., w. a. Rapla wallawal. 20. 1. 23 a. nr. 635. (15444)
- Sommer, Toomas Jaani p. (15523)
- Riiumees, Maria Jüri t. (15523)
- Rikk, Wilhelmine Juhani t., nr. 1229. (15524)
- Wiikmann, Mart Kristjani p., nr. 51. (15525)
- Teraw, Karl Adami p., w. a. Wastsekuuste wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 179. (15583)
- Kolk, Eduard Johani p., w. a. Wastsekuuste wallawal. 8. 3. 21 a. nr. 476. (15584)
- Urm, Johann Jaani p., w. a. Wesneri wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 1862. (15585)
- Ader, Arnold Karli p., w. a. Kawastu wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 318. (15586)
- Krier, Salme Jaani t., w. a. Ropka wallawal. 4. 11. 21 a. nr. 1119. (15587)
- Käär, Jaan Mihkli p., w. a. Wara wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 45. (15588)
- Lüdimois, Artur Jaani p., w. a. Räsina wallawal. 24. 8. 20 a. nr. 355. (15589)
- Hiir, Salme Jaani t., w. a. Krüüdneri wallawal. 28. 1. 21 a. nr. 558. (15590)
- Wiira, Hilda Johani t., w. a. Raadi wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 678. (15592)
- Ilwes, Alfred Eduardi p., w. a. Wastsekuuste wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 92. (15593)
- Wilipson, Erich Liisa p., w. a. Luunja wallawal. 20. 1. 20 a. nr. 450. (15594)
- Brinkfeldt, Gustaw Karli p., w. a. Kastre-Wõmmu wallawal. 15. 2. 20 a. nr. 1028. (15595)
- Mitra, Karl Johani p., w. a. Tartu l. pol. l. jsk. 1. 6. 20 a. nr. 8977. (15596)
- Martin, Lydia Johani t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. nr. 2208. (15602)
- Lensin, Ekaterina Eduardi t., w. a. Wõru l. pol. jsk. nr. 4314. (15603)
- Leissmann, Jüri Ado p., w. a. Raudtee pol. ülemalt nr. 2655. (15604)
- Allik, Aleksander Gustawi p., w. a. Kaarma-Suure wallawal. (15605)
- Päären, Armilde Johani t., w. a. Wao wallawal. 1922 a. (15606)
- Walsberg, Jüri Johani p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt nr. 11573. (15607)
- Kronk, Julius Karli p., w. a. Mäetaguse wallawal. nr. 1111. (15608)
- Wõrnu, Eduard Joosepi p., w. a. Balti puuw. wabr. pol. abijsk. nr. 3794. (15609)
- Rocks, Aleksander Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. nr. 2469. (15610)
- Lõoke, Johannes Hindreku p., w. a. Peningi wallawal. nr. 1518. (15611)
- Altmets, Jaan Jaani p., w. a. Piirsalu wallawal. nr. 402. (15612)
- Altmets, Leena Adami t., w. a. Piirsalu wallawal. nr. 659. (15613)
- Auning, Marie Ado t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 6370. (15614)
- Neinberg, Elwiine Hansu t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. nr. 11495. (15615)
- Dresselt, Lydia Karli t., w. a. Tall. l. pol. ülemalt nr. 8407. (15616)
- Dresselt, Elmar Karli p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. nr. 9504. (15617)
- Walkenberg, Artur Priidiku p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 21. 12. 21 a. nr. 12702-a. (15654)
- Kleintag, Woldemar Augusti p., w. a. Raudtee pol. ülemalt 14. 11. 19 a. nr. 337. (15653)
- Mägi, Priidu Gustawi p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 7. 1. 20 a. nr. 5489. (15652)
- Lepp, Ludmilla Juhani t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 15. 10. 20 a. nr. 10286. (15651)
- Mikwits, Elwiine Jüri t., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 18. 9. 20 a. nr. 12268. (14400)
- Malter, Else Margarete Augusti t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2025. (14399)
- Emberg, Marie Jüri t., w. a. Jõeletme wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 95. (14398)
- Lõhmus, Lidia Ingeli t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 14. 1. 20 a. nr. 7621. (14397)
- Lageda, Liisa Tõnu t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 9. 3. 20 a. nr. 8633. (14396)
- Kiipus, Liisa Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 6. 2. 20 a. nr. 11567. (14395)
- Weski, Pauline Stefani t., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 7. 2. 21 a. nr. 27837. (14394)

- Talli, Willem Alfred Mihkli p., w. a. Rägawere wallaw. 28. 1. 21 a. nr. 1125. (15733)
- Dello, Jaan Nigulase p., w. a. Kunda-Malla wallawal. 25. 4. 21 a. nr. 1733. (15734)
- Martin, Richard Johannese p., w. a. Kunda-Malla wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 639. (15736)
- Greenberg, Eliise Joosepi t., w. a. Haljala wallawal. 13. 2. 19 a. nr. 973. (15740)
- Käba, Alma Jüri t., w. a. Rägawere wallawal. 4. 2. 20 a. nr. 384. (15742)
- Oll, Jaan Tõnise p., w. a. Rägawere wallawal. 13. 2. 20 a. nr. 408. (15743)
- Jalastu, Liisa Magnuse t., w. a. Kalwi wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 126. (15744)
- Augjärw, Leonhard Jüri p., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 1920 a. nr. 2254. (15745)
- Meier, Rudolf Jakobi p., w. a. Küti wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 1. (15746)
- Plunt, Edgar, nr. 1244. (15906)
- Mägi, Jaan, nr. 410. (15907)
- Eschbaum, Aliide, nr. 1586. (15911)
- Samma, Fanny, nr. 1479. (15912)
- Manderfeldt, Artur, nr. 635. (15913)
- Timm, Gustaw, nr. 1126. (15914)
- Kappen, Mihkel, nr. 556. (15915)
- Weeber, Liisa Jaani t. (15977)
- Püümann, Willem Juhani p. (15978)
- Nelberg, Gustaw Jüri p., w. a. Kolga wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 18. (16014)
- Mägi, Julius Jaani p., w. a. Alawere wallawal. 1919 a. detsembrikuus nr. 335. (16015)
- Kattenbach, Johann Tõnise p., w. a. Kuiwajõe wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 24. (16016)
- Mägi, Andrei Mihkli p., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 14. 9. 20 a. nr. 25606. (16017)
- Niimann, Saara Karli t., w. a. Kuiwajõe wallawal. 4. 6. 20 a. nr. 406. (16018)
- Hell, Eduard Karli p., w. a. Jõeletme wallawal. 1919 a. nr. 1040. (16019)
- Lindemann, Elwiine Johani t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 4. 3. 20 a. nr. 9744. (16020)
- Andersson, Hans Mari p., w. a. Peningi wallawal. 4. 2. 20 a. nr. 894. (16022)
- Irwe, Jaan Jüri p., w. a. Raasiku wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 124. (16023)
- Kärner, Karl Peetri p., w. a. Peningi wallawal. 31. 12. 22 a. nr. 142. (16024)
- Wäli, Anette Jaani t., w. a. Kuiwajõe wallawal. 19. 1. 20 a. nr. 197. (16028)
- Kurbas, Magda Hansu t., w. a. Saue wallawal. 23. 4. 20 a. nr. 1241. (16066)
- Reets, Johannes Anna p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 2925. (16067)
- Koger, Peeter Hansu p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 1. 11. 22 a. nr. 10900. (16068)
- Dobrowolskaja, Natalie Ewstignei t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 12. 10. 22 a. nr. 10847. (16069)
- Treugut, Wilhelm Georgi p., w. a. Baltiski pol. jsk. 12. 1. 22 a. nr. 1412. (16105)
- Karja, Jaan Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 16. 1. 20 a. nr. 7950. (16172)
- Lang, Johann Gabrieli p., w. a. Kawilda wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 57. (16167)
- Laks, Minna Adele Jaani t., w. a. Walguta wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 74. (16168)
- Mikk, Hilda Tiiu t., w. a. Meeri wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 158. (16170)
- Warik, Hans Johani p., w. a. Walgjärwe wallaw. 11. 12. 19 a. nr. 23. (16169)
- Tunnustatakse maksusetuks järgmised tunnistused:**
- Liiwak, Julius Mihkli p., sõjawäest wab. tunnistus nr. 195.
- Willersi, Robert, sõjawäest wabast. tunnistus. (7144)
- Sepa, Kristjan Jaani p., sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Tartu m. rahwawäe komm. poolt 28. 10. 20 a. (11020)
- Kaeramaa, Jüri Tõnu p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 7. jalawäe polgu ülemalt 14. 4. 20 a. nr. 7917, ja isikutunnistus, w. a. Puurmanni wallawal. 11. 5. 20 a. nr. 1028. (11023)
- Mänd, Aleksander Andrese p., reserwitunnistus, w. a. 2. jalawäe polgu ülemalt 16. 3. 21 a. nr. 2100. (11028)
- Oraw, Robert, wälispass nr. 122, w. a. pol. peawal. passiosak. (13847)
- Zopor, Eduard Makari p., isikutunnistus ja sõjawäest wabast. tunnistus nr. 6151.
- Wiltö, Georg Georgi p., reserwitunnist., w. a. 3. piiriküti pataljonist maikuus 1920 a. nr. 2306. (15087)
- Looris, Georg Mihkli p., hobusepass, w. a. Hellamaa wallawal. 29. 12. 21 a. nr. 143. (15088)
- Groosenberg, Hans Jaani p., isikutunnistus, w. a. Kuimetsa wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 42, ja jalgratta sõidutunnistus, w. a. sealtsamast 5. 5. 23 a. nr. 634. (15446)

Lettermann, Ado Ado p., Wabaduse
risti tunnistus nr. 778. (15526)
Laur, Aleksander Matwei p., sõjawäest
wabast. tunnistus. (15526)
Sinkmann, Elmar, isikutunnistus nr.
1039 ja sõjawäest wab. tunnistus nr.
14530. (15917/8)
Must, Jaan Andrese p., sõjawäest wab.
tunnistus, w. a. Wiru maak. rahwawäe
ülemalt 19. 8. 20 a. nr. 917. (16035)

Shokolaad
Renommée

Shokolaadi kompwekid
TACCINN, WOLTA TÄNAW NR. 3.

KUULUTUS

Tallinna linna politsei Balti puuwilla wabriku abijsk. ülem
kuulutab, et 15. novembril 1923 a. kell 10 hommikul müüakse
enampakkumisel Sitsi tän. 8, kr. 11, Emilie Naarisi liikuw
warandus, mis koos seisab sögilaust, kahest toolist ja pildist,
300 Emk. wäärtuses, tema 1921 a. koeramaksu 300 mrk. katmi-
seks. Müümine algab takseeritud hinnast. Asju wõib näha
koha peal oksjoni päewal enne müümist.
Tallinnas, 23 oktoobril 1923 a. Nr. 0380.
Tallinna linna politsei Balti puuwilla wabriku abijsk. ülem
20826 Morrison.

Kuulutus.

Järwa maakonna politsei II jsk. ülem
teatab sellega, et 15. novembril 1923 a.
kell 12 päewal, saab Orina mõisas, politsei
II jaosk. ülema kantselei juures, **Joosep
Themas'i** päralt olew vähe pruugitud kin-
nine töld, hinnatud 12.000 marka,

enampakkumise teel

ära müüdüd 10.200 marga tempeltrahwi
kattteks.

Järwa-Jaanis, 5. novembril 1923 a
Nr. 2717.

Järwamaa politsei II jaoskonna
21101 ülem. kt. Teets.

Kuulutus.

Järwa maakonna politsei I jaoskonna
ülem kuulutab sellega, et 27. novembril s. a.
kell 11 hom. müüakse Paides, Wainu tän.
nr. 3,

enampakkumise teel

Arthur Spring'i wallaswarast puhtakasu
maksu wõla kattteks järgmised asjad, nimelt:
Limonaadi apparaat, kaks pudeli korkimise
masinat, neli punasest wasest weenõu, wee
distilleerimise apparaat, hinnatud kokku
57.000 mrk. peale; kuue aastane ruun ho-
bune, hinnatud 25.000 mrk. peale, uuepoolne
plattworm-wanker — 10.000 m. ja wedru-
wanker, hinnatud 8.000 m. peale.

Müüdaw warandus on enne oksjoni seal-
samas näha.

Paides, 4. novembril 1923 a. Nr. 03023.

Järwa maakonna politsei
18036 I jsk. ülem Tedder.

KUULUTUS.

Tartu maakonna politsei 3. jaoskonna ülem
kuulutab sellega, et 19. novembril 1923 a.
kell 12 saab Elwas, jaoskonna kantselei juu-
res **Jaan Kanepi** päralt olew taskukell ja
harmonik, mis 900 marga peale on hinnatud,
enampakkumise teel otsekohe maksetawa
raha eest ära müüdüd isikumaksude tasuks.

Müüdaw warandus on oksjoni päewal
sealsamas näha.

Elwas, 3. novembril 1923 a. Nr. 2715^{II}.

Tartu maakonna politsei
16990 3 jaoskonna ülem Sarap.

Paberossid
Sultan Flor, Extra
on kõige paremad!
13699

SHOKOLAADI JA KOMPWEKITEHAS
K. DETERT & K^O
Tallinn, S. Batareit. 12. Kõnefr. 22-43
Kõige peenemaltseisemad shokol.
ja Monpansje „Kodumaa“.

G. SCHEEL & Ko.

Tallinnas.

ASUTATUD 1884. A.

Toimetab kõiksugu pangaärilisi
transaktsioone.

Ford sõidu-, veo- ja omnibusautod, Fordson traktorid, Fiat sõidu-
autod, Laurin & Klement autod, Daag veoautod
Clayton & Shuttleworth lokomobiilid igas suuruses
" " rehepeksu garnituurid
" " aurukatlad
" " naftamootorid
" " traktorid
" " ristikheina seemne peksumasinad
Keigley gaasigeneraatorid ja mootorid. Saekaatrid igas suuruses
Oliver kahehobuse adrad. Randaalid 28 taldrekuga, traktorite jaoks.
Traktorite eriadrad soo, uuemaa jne. kündmiseks, wedruäkked.

Igasugused keemiaained kodumaa tehastele. Toiduaineid nagu:
Ameerika nisujahu, suhkrut, riisi jne. peab jookswalt
ladus ja müüb wõistlemata hindadega

WÄLISKAUBANDUSE KONTOR

HANS WINNAL — TALLINNAS,

S. TATARI T. Nr. 1.

Kõnetraat 3-42 ja 3-72.

16912